

VÝROČNÍ ZPRÁVA

o hodnocení výkonu regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji v roce 2016

Fotografie na titulním listu: knihovny oceněné na Slavnostním setkání profesionálních knihoven Jihomoravského kraje 30. 11. 2016 v Moravské zemské knihovně v Brně: (zleva shora)

Městská knihovna Hrušovany nad Jevišovkou, okres Znojmo, ukončení projektu Už jsem čtenář - kniha pro prvňáčka (foto: archiv knihovny)

Knihovna Jiřího Mahena, pobočka Slatina, slavnostní pasování prvňáčků na rytíře knih a čtenáře knihovny 6. 10. 2016 v rámci 14. ročníku projektu Poprvé do školy-Poprvé do knihovny (foto: archiv KJM)

Městská knihovna Boskovice, pasování prvňáčků ze ZŠ Sušilova v dětském oddělení 16. 11. 2016 (foto: archiv Městské knihovny)

Obecní knihovna Drnovice, okres Vyškov, Den pro dětskou knihu, 50 let Večerníčku, 28. 11. 2016 (foto: archiv knihovny)

Městská knihovna Hustopeče, okres Břeclav, pasování prvňáčků ZŠ Komenského Hustopeče 12. 6. 2012 (foto: Veronika Stehlíková)

Městská knihovna Ždánice, okres, Hodonín, beseda k měsíci knihy pro 1. třídu, 2015 (foto: archiv knihovny)

Městská knihovna Ivančice, okres Brno-venkov, interiéry dětského oddělení (foto: archiv knihovny)
Mapa Jihomoravského kraje <https://www.czso.cz/csu/xb/mapy>

Obsah

Úvod	5
1 Koncepce rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji v letech 2015-2020	6
2 Smluvní rámec výkonu regionálních funkcí v Jihomoravském kraji	7
2.1 Metodika Moravské zemské knihovny v Brně k výkonu regionálních funkcí v Jihomoravském kraji	8
3 Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí	9
4 Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce v JMK	10
5 Počet obsluhovaných knihoven.....	11
6 Změny v knihovnách.....	12
6.1 Rekonstrukce a stěhování knihoven.....	12
6.2 Pozastavená činnost knihoven	14
6.3 Nově otevřené knihovny	15
7 Kulturně výchovná činnost	16
8 Naplňování cílů regionálních funkcí stanovených Koncepcí rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji v letech 2015-2020	21
8.1 Význam regionálních funkcí pro knihovny malých obcí.....	22
8.2 Propagace činnosti knihoven – webové stránky	23
9 Významné události v knihovnách v roce 2016	26
9.1 Ocenění knihoven Jihomoravského kraje na celostátní úrovni.....	26
9.2 Slavnostní setkání profesionálních knihoven Jihomoravského kraje	26
9.3 Oceňování knihoven v regionech.....	32
9.4 Vesnice roku 2016	35
10 Ediční činnost knihoven	36
10.1 Vydávání časopisu Duha.....	37
11 Vzdělávání knihovníků	39
11.1 Vzdělávání v Moravské zemské knihovně	39
11.2 Rekvalifikační knihovnický kurz.....	40
11.3 E-learningové vzdělávání.....	41
12 Knihovny jako místa setkávání	43

13 Hodnocení výkonu jednotlivých regionálních funkcí a plnění standardů regionálních funkcí.....	45
13.1 Výměnné fondy.....	45
13.2 Poradenská a konzultační činnost	45
13.3 Statistika knihovnických činností	46
13.4 Vzdělávání knihovníků, semináře.....	47
13.5 Porady	47
13.6 Pomoc při revizi a aktualizaci knihovního fondu	48
13.7 Nákup knihovního fondu z prostředků obcí.....	49
13.8 Cirkulace výměnných souborů	49
13.9 Doprava v rámci regionálních funkcí	49
14 Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí pověřených knihoven Jihomoravského kraje	50
15 Čerpání rozpočtu dotace na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v roce 2016...	51
16 Hodnocení ekonomických ukazatelů.....	51
17 Závěr	52
18 Celkové hodnocení výkonu regionálních funkcí v roce 2016	52

Úvod

„Význam paměťových institucí pro naplňování záměrů moderní kulturní politiky 21. století je zásadní. Vyjadřuje jej i Listina základních práv a svobod, když zakládá právo občanů na informace, právo na vzdělání, práva národnostních a etnických menšin a právo na přístup ke kulturnímu bohatství. Paměťové instituce předávají kulturní hodnoty z generace na generaci a vytvářejí nediskriminační prostředí pro kulturní aktivity a jejich podporu z úrovně státu. Nejrozšířenější typ paměťových institucí v České republice představuje síť veřejných knihoven. Významnou příležitostí pro ještě širší působení knihoven a dalších paměťových institucí v současnosti představuje jejich vnímání jako kulturních, vzdělávacích, informačních a komunitních center a středisek kreativity.“¹

Rok 2016 byl již dvanáctým rokem, kdy rozvoj veřejných knihovnických a informačních služeb v Jihomoravském kraji podporuje prostřednictvím dotace na regionální funkce Jihomoravský kraj ze svého rozpočtu. Jedním z nezbytných předpokladů pro zajištění jejich požadovaného standardu² odpovídajícího rostoucím nárokům uživatelů je odborné zázemí regionálních služeb poskytovaných pověřenými knihovnami Jihomoravského kraje a koordinovaných a garantovaných Moravskou zemskou knihovnou v Brně.

Hlavním cílem regionálních funkcí je podle **Metodického pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území ČR „zajištění dostupnosti a rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky v souladu s celostátní koncepcí rozvoje knihoven a vyrovnaní rozdílů v úrovni poskytování těchto služeb obyvatelům měst a malých obcí.“³**

Mezi tzv. podpůrné činnosti, kterými jsou regionální funkce naplňovány a které jsou na smluvním základě bezplatně nabízeny zřizovatelům knihoven, patří

- poskytování odborných konzultací, poradenská činnost, metodické návštěvy,
- zajištění celoživotního vzdělávání knihovníků a jejich informovanosti o aktuálním vývoji oboru, konání porad a seminářů,
- metodická i praktická pomoc při zpracování statistických výkazů,
- tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce,
- pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů,
- nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků obcí,
- pomoc při zajištění servisních služeb automatizovaných knihovních systémů využívaných pro výkon regionálních funkcí.

Poděkování za úspěšný rozvoj veřejných knihovnických a informačních služeb s podporou regionálních činností patří především poskytovateli dotace Jihomoravskému kraji, velkým dílem také ředitelům a metodikům pověřených knihoven. Bez jejich spolupráce, podpory a úsilí zejména při komunikaci se samosprávou by nebylo možné úspěšně naplňovat vytyčené cíle a dosáhnout předložených výsledků.

¹ Z Důvodové zprávy Státní kulturní politiky na léta 2015 - 2020 (s výhledem do roku 2025):

<https://www.mkcr.cz/statni-kulturni-politika-69.html>

² Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky [online]. [cit. 2017-02-20]. Dostupný: http://ipk.nkp.cz/docs/VKIS/MK_standard_VKIS_2011.pdf

³ <http://ipk.nkp.cz/programy-podpory/regionalni-funkce-verejnych-knihoven/metodicky-pokyn-ministerstva-kultury-k-zajisteni-vykonu-regionalnich-funkci-knihoven-a-jejich-koordinaci-na-uzemi-cr>

1 Koncepce rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji v letech 2015-2020

Moravská zemská knihovna v Brně zpracovala v roce 2015 ve spolupráci s pověřenými knihovnami Koncepci rozvoje regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji do roku 2020.

Koncepce by měla sloužit jako nástroj plánování činnosti pověřených knihoven a současně jako prostředek koordinace a vzájemné spolupráce. Začátkem roku 2015 ji vzala na vědomí Komise kultury a památkové péče Rady Jihomoravského kraje.

Hlavní cíl Koncepce

Rozvíjet a zkvalitňovat systém regionálních služeb poskytovaných krajskou knihovnou a pověřenými knihovnami s cílem dosáhnout standardizované úrovně veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech knihovnách kraje. Podporovat informační, vzdělávací a komunitní funkci knihoven a rozvíjet kulturně výchovnou činnost bez ohledu na velikost obce a lokalitu, v níž knihovna působí. Ve spolupráci s Jihomoravským krajem usilovat o zlepšení podmínek pro jejich činnost a podporovat nezastupitelnou roli knihoven při společenském, kulturním a duchovním rozvoji společnosti.

Významnou úlohu při naplňování cílů koncepce mají pověřené knihovny. Bez jejich podpory a spolupráce není možné účinné a efektivní zajištění všech regionálních služeb. Služby knihoven knihovnám, jak jsou regionální funkce nazývány, mají za cíl vytvořit z veřejných knihoven „*nabídku služeb a informačních zdrojů a otevřeného prostoru pro vzdělávání , kulturu a osobní rozvoj.*“⁴

Výchozím dokumentem pro poskytování regionálních funkcí v Jihomoravském kraji v roce 2016 byla ***Smlouva o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v roce 2016***, která na základě **Metodického pokynu Ministerstva kultury ČR k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky** (2005, aktualizace 2014) vymezila obsah regionálních funkcí poskytovaných Moravskou zemskou knihovnou a jí pověřenými knihovnami:

1. poradenské, vzdělávací a koordinační služby
2. statistika knihovnických činností
3. vzdělávání knihovníků, pořádání seminářů
4. tvorba, distribuce a cirkulace výměnných fondů
5. pomoc při revizích a aktualizacích knihovních fondů
6. nákup, zpracování a distribuce knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele obsluhované knihovny
7. servis automatizovaného knihovního systému,
8. další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb

Mezi uvedený výčet patří v Jihomoravském kraji podle nové koncepce navíc

- **pravidelná medializace nejlepších knihoven a knihovníků, oceňování knihoven a obcí,**
- **podpora kulturně-výchovné činnosti.**

Pozornost krajské a okresní metodiky se také v roce 2016 zaměřila na **metodickou pomoc při přípravě a realizaci komunitních aktivit knihoven včetně propagace příkladů dobré praxe.**

⁴ Vize knihoven 2020 podle v listopadu 2016 schválené Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2017-2020: <http://ukr.knihovna.cz/koncepce-rozvoje-knihoven-cr-na-leta-2017-2020/>

Pro veřejné knihovny v roce 2017 koncepce vytyčila:

- *Profesionální knihovny plní funkci komunitních, vzdělávacích a informačních center své pověřené oblasti.*
- *Neprofesionální knihovny v obcích nad 500 obyvatel pořádají minimálně jednu komunitní aktivitu ročně.*
- *Probíhá pravidelná medializace činnosti knihoven, spolupráce s regionálními médii.*
- *Spolupráce s knihovnami paměťových institucí (vzdělávací akce, semináře).*

Cílem programového období 2015 – 2020 je s podporou dotace Jihomoravského kraje rozvíjet a zkvalitňovat regionální služby a ve spolupráci se zřizovateli knihoven poskytovat veřejné knihovnické a informační služby odpovídající rostoucím informačním a vzdělávacím potřebám uživatelů 21. století.

Veřejné knihovny v Jihomoravském kraji

Region	Knihovny							Knihovny bez pob.	Knihovny celkem
	Profesionální				Neprofesionální		Pobočky celkem		
	Pověřené	Pobočky	Profesionální	Pobočky		Pobočky			
Blansko			12	28	95		28	107	135
Brno-město	1		0	30	-		30	1	31
Brno-venkov	1		19		125			145	145
Břeclav	1		13	7	56	1	8	70	78
Hodonín	1	1	16	1	63		2	80	82
Vyškov	1	2	5	10	69	1	13	75	88
Znojmo	1	3	8	2	135		5	144	149
Celkem	6	6	73	78	543	2	86	622	708

2 Smluvní rámec výkonu regionálních funkcí v Jihomoravském kraji

V roce 2016 vykonávalo regionální funkce v sedmi okresech Jihomoravského kraje spolu s Moravskou zemskou knihovnou v Brně (pro okres Blansko) stejně jako v předcházejícím roce **7 pověřených knihoven**, které spolu s Jihomoravským krajem a Moravskou zemskou knihovnou představují systém fungující na smluvním základě.

K 31. 12. 2016 byly regionální služby poskytovány celkem **689 smluvním knihovnám**.

Počet obsluhovaných knihoven v JMK

2013	685
2014	687
2015	686
2016	689

Právo využívat regionální služby mají

„...knihovny, se kterými má pověřená knihovna uzavřenou smlouvu o poskytování služeb v rámci výkonu regionálních funkcí, nebo knihovny uvedené na seznamu, který tvoří nedílnou součást smlouvy mezi krajskou knihovnou a pověřenou knihovnou.“

(Z definice obsluhované knihovny ze Statistického výkazu výkonu regionálních funkcí 2016.)

Výkon regionálních činností byl vymezen těmito smlouvami:

1) Jihomoravský kraj a Moravská zemská knihovna v Brně uzavřely **Smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v roce 2016.**

2) Jihomoravský kraj, Moravská zemská knihovna v Brně a jednotlivé pověřené knihovny uzavřely **Dohodu o zajišťování výkonu regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji v roce 2016.**

3) Mezi Moravskou zemskou knihovnou a pověřenými knihovnami byla uzavřena **Smlouva o používání přidělených prostředků pro zabezpečení regionálních funkcí.** Součástí každé smlouvy je vždy příloha s výčtem poskytovaných regionálních funkcí a seznam knihoven, kterým jsou poskytovány.

4) Požadovaná výše dotace včetně komentáře spolu s popisem cíle podpory, na který je dotace žádána, byla uvedena v **Žádosti o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje v Brně prostřednictvím Moravské zemské knihovny v Brně z Programu podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v JMK**, kterou předložily začátkem roku 2016 jednotlivé pověřené knihovny JMK Moravské zemské knihovně v Brně.

Smlouva o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji v roce 2016 byla schválena usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 2285/15/Z23 dne 17. 12. 2015. O poskytnutí dotace rozhodlo Zastupitelstvo Jihomoravského kraje v souladu s § 36 odst. 1 písm. c) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, na svém 23. zasedání konaném dne 17. 12. 2015 usnesením č. 2179/15/Z23.

2.1 Metodika Moravské zemské knihovny v Brně k výkonu regionálních funkcí v Jihomoravském kraji

V roce 2016 byla ve spolupráci s Oddělením kultury Odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu Jihomoravského kraje a jednotlivými pověřenými knihovnami vydána **Metodika Moravské zemské knihovny v Brně k výkonu regionálních funkcí v Jihomoravském kraji.** Na základě této metodiky měly pověřené knihovny povinnost:

- **zpracovat vnitřní předpis k čerpání prostředků dotace** (s uvedením způsobu výpočtu poměrných částek u výdajů, které nejsou v plné výši využity na výkon regionálních funkcí, např. energie, mzdy, telefonní poplatky apod.),
- vždy k 31. 5. předložit návrh rozpočtu na výkon regionálních funkcí na následující kalendářní rok k projednání MZK,
- zajistit ve svém účetnictví řádné a oddělené sledování čerpání prostředků dotace,
- předložit MZK do 5. 2. závěrečnou zprávu, jejíž nedílnou součástí tvoří podklady pro zprávu o výkonu RF v Jihomoravském kraji, statistické výkazy o výkonu RF za příslušný kalendářní rok, výkaz Zisku a ztrát za kalendářní rok, na který byla dotace poskytnuta a závěrečnou zprávu dle smlouvy o poskytnutí dotace předkládanou Krajskému úřadu JMK,
- podat MZK písemné oznámení do 14 dnů ode dne, kdy zjistí, že dotaci v plné výši nevyčerpá,
- vrátit nevyčerpané prostředky na účet MZK,
- předkládat MZK dílčí vyúčtování dotace vždy ke konci kalendářního čtvrtletí.

Podklady a připomínky k novým podmínkám vyúčtování připravovaly a předkládaly pověřené knihovny v průběhu 1. pololetí 2016.

3 Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí

Finanční zajištění regionálních funkcí v Jihomoravském kraji vychází z knihovního zákona č. 257/2001 Sb., § 11, odst. 3: „...*Plnění regionálních funkcí a jeho koordinaci zajišťuje kraj z peněžních prostředků svého rozpočtu.*“⁵

Koordinaci a kontrolu všech činností vykonává z pozice krajské knihovny Moravská zemská knihovna v Brně. Jednotlivé smlouvy byly připraveny ve spolupráci s odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Jihomoravského kraje.

K podpisu **Smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v roce 2016** – uzavřené mezi Jihomoravským krajem a Moravskou zemskou knihovnou v Brně – **došlo ze strany Moravské zemské knihovny 7. 1. 2016, ze strany Jihomoravského kraje 20. 1. 2016.** Po podpisu všech souvisejících smluv (10. 3. 2016) obdržely pověřené knihovny přes Moravskou zemskou knihovnu první splátku dotace.

Překlenovací období od začátku roku bylo finančně pokryto zásluhou vstřícnosti a pochopení zřizovatelů pověřených knihoven, což umožnilo zajistit průběžné poskytování regionálních služeb bez omezení.

Dotace měla být podle smlouvy poskytnuta v roce 2016 na účet MZK ve čtyřech splátkách:

1. splátka ve výši **3 370 000 Kč** měla být poskytnuta příjemci nejpozději do 30 dnů ode dne podpisu smlouvy.

Na účet Moravské zemské knihovny přišla první splátka 25. 1. 2016, na účty pověřených knihoven byla připsána po podpisu všech náležitostí 10. 3. 2016.

2. splátka ve výši **3 360 000 Kč** měla být poskytnuta nejpozději do 31. 3. 2016.

Na účet Moravské zemské knihovny přišla splátka 30. 3. 2016, na účty pověřených knihoven dle kopií bankovních výpisů byla doručena 31. 3. 2016.

3. splátka ve výši **3 360 000 Kč** měla být poskytnuta nejpozději do 30. 6. 2016.

Na účet Moravské zemské knihovny přišla splátka 28. 6. 2016, na účty pověřených knihoven byla převedena 29. 6. 2016.

4. splátka ve výši **3 360 000 Kč** měla být poskytnuta nejpozději do 30. 9. 2016.

Na účet Moravské zemské knihovny přišla splátka 26. 9. 2016, na účty pověřených knihoven byla převedena 27. 9. 2016.

Financování regionálních služeb bylo začátkem roku zálohováno z finančních prostředků zřizovatelů jednotlivých pověřených knihoven. Jako každoročně tak byly některé činnosti omezeny, zejména nákup výměnných fondů, revizní činnost a metodické návštěvy knihoven.

V prvním měsíci se pozornost soustředila zejména na statistiku knihovnických činností – zpracování

⁵ Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) [online]. [cit. 2016.-02-20]. Dostupný: http://ipk.nkp.cz/legislativa/01_LegPod/knihovni-zakon-257-2001-sb.-a-navazne-provade-ci-prepisy/Zakon257.htm.

údajů z Ročních výkazů o knihovnách do STAT-EXCEL a NIPOS. Po obdržení dotace bylo možné poskytovat regionální služby již bez omezení. Metodické návštěvy byly realizovány podle plánu a požadavků knihoven.

Průběžné a včasné poskytování finančních prostředků na zajišťování regionálních funkcí umožňuje pověřeným knihovnám plynulé poskytování regionálních služeb, které významně přispívají ke zkvalitňování veřejných, knihovnických a informačních služeb v knihovnách Jihomoravského kraje.

Rozdělení dotace na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v letech 2014 – 2016

	2013	2014	2015	2016
Městská knihovna Blansko	1 049 026	1 899 970	1 914 000	1 914 000
Městská knihovna Boskovice	876 530			
Knihovna Jiřího Mahena	388 620	387 590	395 000	395 000
Městská knihovna Kuřim	2 794 140	2 808 700	2 801 000	2 650 000
Městská knihovna Břeclav	1 520 810	1 516 560	1 516 000	1 534 000
Městská knihovna Hodonín	1 864 320	1 857 280	1 855 000	1 855 000
Knihovna Karla Dvořáčka	1 434 500	1 397 930	1 433 800 ⁶	1 530 000
Městská knihovna Znojmo	2 082 570	2 061 970	2 065 876 ⁷	2 052 000
Pověřené knihovny celkem	12 010 516	11 930 000	11 980 676	11 930 000
Moravská zemská knihovna v Brně	1 439 484	1 270 000	1 469 324	1 520 000
Celkem	13 450 000	13 200 000	13 450 000	13 450 000

4 Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce v JMK

Regionální služby v roce 2016 byly zajišťovány v pověřených knihovnách v celoročním přepočteném stavu **21,57 pracovními úvazky**; v MZK Brno **2,78 úvazky**. Vzhledem k předcházejícímu roku došlo v přepočteném stavu ke snížení o 0,95 pracovního úvazku (k navýšení došlo v regionu Brno-venkov o 0,35 úvazku, v regionu Znojmo snížení o 1,0 úvazku).

Pracovníci regionálních oddělení pracovali částečně na dobu určitou, částečně na dobu neurčitou, v některých případech bylo řešeno dohodou (činnost střediskových knihoven). Na zajišťování činnosti regionálních oddělení se podíleli také ředitelé a ekonomové pověřených knihoven. Jejich podíl práce nebyl většinou účtován.

Počet pracovníků zajišťujících výkon regionálních funkcí (přepočtený stav)

Okres	pracovní úvazky				
	2016	2015	2014	2013	2012
Blansko	3,0	3,25	3,0	2,0	2,0
				1,5	2,3
Brno-město	0,37	0,37	0,37	0,35	0,35
Brno-venkov	5,2	4,85	4,85	4,9	4,92
Břeclav	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Hodonín	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5

⁶ Původní částka 1,397.000,- Kč byla navýšena z důvodu podpory dotace VISK3. O toto navýšení byl snížen rozpočet MZK.

⁷ Původní částka 2,052.000,- Kč byla navýšena z důvodu podpory dotace VISK3. O toto navýšení byl snížen rozpočet MZK.

Vyškov	3,2	3,2	3,2	3,2	3,5
Znojmo	3,3	4,3	3,61	3,61	3,61
Pověřené knihovny	21,57	22,52	21,53	22,06	23,18
MZK	2,78	2,79	3,0	3,4	2,6
CELKEM	24,35	25,26	24,53	25,46	25,78

Většina pověřených knihoven pracovala začátkem roku, v období finančního provizoria – do převedení krajské dotace přes MZK na účty pověřených knihoven – se stávajícím počtem pracovníků. Pozornost regionálních oddělení se začátkem roku stejně jako v předešlých letech soustředila na činnosti nevyžadující výjezdy ke smluvním knihovnám. Nákup výměnných fondů, metodické návštěvy, revize a aktualizace fondů se začaly pravidelně uskutečňovat až koncem 1. čtvrtletí.

Personální změny v knihovnách

Ve všech regionech dochází průběžně k výměně knihovníků. Noví knihovníci jsou proškolení v programech Clavius nebo REKS, seznamování s provozem knihovny, vedením dokumentace, základy práce se čtenářem, propagací, správou webových stránek a s knihovnickou technikou. Při předání knihovny novým knihovníkům jsou sestaveny protokoly o předání knihovny, které jsou uloženy v regionálních odděleních pověřených knihoven, v knihovnách a na obecních úřadech.

Změny knihovníků:

Blansko – 2

Brno-město - 3

Brno-venkov - 5

Břeclav – 6

Hodonín - 6

Znojmo – 9

Vyškov – 5

5 Počet obsluhovaných knihoven

V roce 2016 obsluhovala MZK v Brně a knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí **689** (v roce. 2015 – 691) smluvních knihoven (683+6). **Dvě obsluhované knihovny byly v průběhu roku 2016 zrušeny:**

Obecní knihovna v Olší, okres Brno-venkov, 312 obyvatel (dlouhodobě nefunkční, nepodařilo se obnovit provoz),

Místní knihovna Milíčovice, okres Znojmo, 211 obyvatel (nevhodné prostory, nezájem obyvatel). Předběžně se počítá s její obnovou po rekonstrukci kulturního domu.

Právo využívat regionální služby mají

„...knihovny, se kterými má pověřená knihovna uzavřenou smlouvu o poskytování služeb v rámci výkonu regionálních funkcí, nebo knihovny uvedené na seznamu, který tvoří nedílnou součást smlouvy mezi krajskou knihovnou a pověřenou knihovnou. Není-li obsluhovaná knihovna evidována u MK ČR a oficiální krajské zásady nebo podmínky poskytování služeb RF povolují, pak je PK (KK) vykáže.“ (z definice obsluhované knihovny ze Statistického výkazu výkonu regionálních funkcí 2015).

Pověřené knihovny věnovaly i v uplynulém roce při jednání s provozovateli knihoven pozornost knihovnám, které nevykazují uspokojivé výsledky (dlouhodobá nečinnost, neplnění požadovaných

standardů, nejsou evidované v databázi MK ČR, či knihovnám, ve kterých došlo ke změně knihovníka či nedostatečně využívají regionální služby, např. výměnné fondy.

Pořadí regionálních činností podle zájmu obsluhovaných knihoven (bez MZK)

Pořadí		Regionální funkce	Počet obslužených knihoven		
			2016	2015	2014
1.		Statistika	667	669	669
2.		Doprava	607	602	610
3.		Poradenská a konzultační činnost	594	600	606
4.		Cirkulace VF	587	622	622
5.		Porady	321	280	291
6.		Zpracování KF z prostředků obcí	288	273	290
7.		Vzdělávání knihovníků, semináře	263	309	289
8.		Servis výpočetní techniky	203	279	204
9.		Nákup KF z prostředků obcí	212	198	207
10.		Pomoc při revizi a aktualizaci KF	150	135	142

Systém střediskových knihoven

Střediskový systém, který funguje od počátku poskytování regionálních služeb v roce 2003 z důvodu lepší obslužnosti knihoven v okrese Brno-venkov, začal být od konce roku 2014 budován také v okrese Blansko. Středisko v Městské knihovně v Boskovicích doplnily dvě střediskové knihovny: v Ráječku a ve Křtinách.

V roce 2016 vykonávalo funkci střediskových knihoven v Jihomoravském kraji celkem sedm knihoven.

V okrese Brno-venkov:

Městská knihovna Ivančice

Městská knihovna Modřice

Městská knihovna Rosice

Městská knihovna Tišnov

V okrese Blansko:

Městská knihovna Boskovice

Knihovna městyse Křtiny

Obecní knihovna Ráječko

6 Změny v knihovnách

6.1 Rekonstrukce a stěhování knihoven

V roce 2016 prošlo rekonstrukcí a modernizací větší množství obecních knihoven zejména v souvislosti s nově vyhlášeným dotačním titulem Obecní knihovny, který vyhlásil Jihomoravský kraj a který umožnil knihovnám čerpat finanční prostředky v celkovém objemu ve výši přes 5 milionů korun.

OKRES BLANSKO

Probíhala rekonstrukce dětského oddělení **Městské knihovny v Rájci-Jestřebí** z důvodu vybudování nových prostor pro výtvarnou činnost.

Pobočka Městské knihovny Boskovice v Hrádkově byla v průběhu podzimních měsíců přestěhovaná do nových prostor. Pobočka zahájila práci s dětskými čtenáři a založila profil na Facebooku.

Po několika letech stagnace byla 21. 10. 2016 slavnostně otevřená **pobočka Městské knihovny v Letovicích - Jasínov** v nových prostorách místního kulturního domu za přítomnosti starosty města Letovice i metodiček.

Ze slavnostního otevření pobočky Jasínov v nových prostorách dne 21. 10. 2016 (autor fotografie: Helena Jalová)

Kořenec – rozšíření prostor knihovny, vytvoření koutku pro dětské čtenáře. Slavnostní otevření proběhlo 1. 10. 2016 – v Týdnu knihoven.

Interiéry Knihovny Kořenec, nový dětský koutek (archiv regionálního oddělení Boskovice)

Práce dětí z MŠ v rámci projektu Putování se šnekem Krasíkem

Obecní knihovna Spešov – stěhování knihovny do nových prostor včetně nového vybavení interiéru. Slavnostní otevření proběhlo 1. 12. 2016. Knihovna je nově umístěná v multifunkčním prostoru opravené budovy kulturního domu. Knihy jsou uloženy v uzamykatelných skříních, knihovna je plně automatizovaná v programu Clavius REKS; v plánu je spolupráce s místními složkami a veřejností, podpora dětského čtenářství. Akce se uskutečnila za podpory dotace JMK.

Uzamykatelné skříně v Obecní knihovně Spešov (fotografie: archiv regionálního oddělení Boskovice)

OKRES BRNO-VENKOV

Přestěhovala se knihovna v Moutnicích, Dočasně byla přesunuta do provizorních prostor knihovna v Březině, rozšířena o jednu místnost byla knihovna ve Zbraslavi. Zcela nové prostory pro knihovnu získaly Viničné Šumice a Velatice.

6.2 Pozastavená činnost knihoven

Velkým problémem, s nímž se pověřené knihovny každoročně potýkají, je pozastavení nebo dokonce rušení činnosti místních knihoven, většinou se jedná o pobočky s malou návštěvností. Problém pozastavené činnosti zůstává i nadále pouze u malých knihoven.

V regionu Boskovicko měla pozastavenou činnost pobočka Městské knihovny v Kunštátě Hluboké.

V okrese Brno-město byly dočasně uzavřeny dvě pobočky. Od 14. 9. 2016 byla uzavřena pobočka v Brně-Ivanovicích z důvodu celkové rekonstrukce budovy ÚMČ, kde se nachází také knihovna. Čtenáři mají možnost vracet půjčené knihy na pobočce v Řečkovících. Pobočka v Horních Heršpicích byla od 7. 12. 2016 dočasně uzavřena z technických důvodů. Čtenáři mají možnost navštěvovat pobočku v Komárově.

V okrese Brno-venkov zůstává nefunkční knihovna v obci Sobotovice.

Již v prosinci 2015 byla rozhodnutím vedení obce **zrušena nefunkční knihovna v Olší** na Tišnovsku, počet knihoven se za rok 2016 snížil o jednu.

V okrese Vyškov je z důvodu nezájmu občanů pozastavena činnost knihovny v Kojátkách a z důvodu havarijního stavu také knihovna v Podivici.

ZNOJMO

K 30. 4. 2016 došlo k **vyškrtnutí Místní knihovny v Milíčovicích z evidence MK ČR**. Tato knihovna byla umístěna v nevhodných prostorách a ze strany obyvatel o ni nebyl velký zájem.

I přes snahy RO došlo k jejímu uzavření. Do budoucna se předběžně počítá s její obnovou po rekonstrukci kulturního domu. Do celkového počtu obsluhovaných knihoven za rok 2016 je knihovna ještě zahrnuta.

Neevidované knihovny

1. **Kubšice** – knihovna nepracuje, uvažují o obnově činnosti
2. **Šumice** – knihovna nepracuje a zatím neplánují obnovení provozu
3. **Rybníky** – knihovna nepracuje a neplánují obnovení činnosti

Evidované nefunkční knihovny

1. **Černín** – knihovna nepracuje pro nezájem čtenářů
2. **Dyje** – knihovna není zcela uzavřena, ale není zájem ze strany čtenářů
3. **Horní Kounice** – knihovna nepracuje pro nezájem čtenářů
4. **Kadov** – nepracuje, neuvažují o obnově činnosti
5. **Němčičky** – nepracuje pro nezájem čtenářů, chtěli by zkusit znovu rozjet činnost
6. **Starý Petřín** – knihovna zatím nepracuje, časem by chtěli zkusit obnovit
7. **Tvořihráz** – knihovna nepracuje pro nezájem čtenářů

6.3 Nově otevřené knihovny

BRNO-VENKOV

Dne 3. září 2016 byla slavnostně otevřena Obecní knihovna v Bílovicích nad Svitavou.

„Hned po otevření knihovny jsme pokračovali v zavedených akcích. Každé pondělí je věnováno žákům z místní základní školy, mateřské školy, lesní školky a z mateřského centra. V pátek se schází čtenářský kroužek pro mladší děti. Také už jsme se stihli přihlásit do literární soutěže „Jižní Morava čte“ na téma Mýty a legendy mého kraje. Úspěšně pokračují i besedy pro veřejnost z historie obce s názvem „Co je psáno, to je dáno“. S místními pamětníky vzpomínáme, jak to kdysi vypadalo v Bílovicích. Nová knihovna v Bílovicích nad Svitavou je ozdobou nejen nového Těsnohlídka náměstí ale celé obce.“⁸

Pasování prvňáčků na rytíře knih ještě v původních prostorách Obecní knihovny v Bílovicích nad Svitavou. Paní knihovnice Marie Nedopilová (autor fotografie: Kateřina Kočvářková)

⁸ <https://duha.mzk.cz/clanky/nova-knihovna-v-bilovicich-nad-svitavou>

Nová knihovna v Bílovicích nad Svitavou. V popředí expozice R. Těsnohlídka (autor fotografie: Marie Nedopilová)

ZNOJMO

15. 3. 2016 byla po několika letech obnovena činnost **Místní knihovny v Podmolí**.

„Naposledy se v Podmolí knížky půjčovaly před jedenácti lety, ještě v původní budově mateřské školy pod hřbitovem. Služba přestala fungovat kvůli administrativním nedostatkům. Podle současného starosty Josefa Frélicha zůstalo z té doby obci asi 1 500 svazků, ty teď opráší a část vrátí do výpůjčních regálů. Především tituly klasické literatury..... Nová knihovna v Podmolí byla vybudována v rámci velkorysé rekonstrukce zdejšího kulturního domu. Celkové náklady si vyžádají asi šest milionů.“⁹

7 Kulturně výchovná činnost

Kulturně výchovná činnost patří mezi důležitou součást Koncepce rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji 2015 – 2020. její podpora v obsluhovaných knihovnách má svoji dlouholetou tradici v regionu Blanensko, zejména díky podpoře dřívějšího regionálního oddělení Městské knihovny Blansko v čele s její vedoucí paní Helenou Jalovou. Rozmanité aktivity na podporu čtoucích rodin a upevňování mezigeneračních vztahů na platformě společně sdílených čtenářských zážitků našly postupně odezvu v ostatních pověřených knihovnách. Také v roce 2016 byl patrný nárůst zájmu ze strany knihoven podílet se na společných projektech na podporu čtenářství (Projekt Městské knihovny Břeclav Jižní Morava čte) a současně iniciovat vlastní aktivity napomáhající budovat i z těch nejmenších knihoven místa setkávání a komunitních aktivit.

⁹ http://www.znojensko.cz/clanek/podmoli_-milovnici-piva-a-ctenari-zkratka-neprijdo/4256

REGION BLANSKO

Projekt Čtoucí rodiny v regionu Blansko

„Čtoucí rodiny se setkávají v knihovnách regionu Blansko již od roku 2008, kdy jsme vyhlásili první ročník našich aktivit na podporu čtenářství. Každý rok se od té doby v knihovnách čte z knih na jedno společné téma. Zpočátku to byla obecná témata jako např.: četba ze života skřítků, kde nás společně inspirovaly knihy paní Klimtové a narodilo se nám mnoho milých skřítků; nebo četba kočičích příběhů a tvoření ponožkových či jiných koček. Výstavy dětských prací, které takto vznikly, se staly nejen putovní, ale také inspirativní. Kreativita knihovnic, učitelek a dětí je úžasná. Poslední ročníky věnujeme našemu regionu a poznávání jeho krás prostřednictvím starých příběhů a setkávání se zajímavými osobnostmi.“¹⁰

21. května 2016 se konalo již 6. literárně-turistické putování pro čtoucí rodiny regionu Blansko. Organizace se ujala pověřená Moravská zemská knihovna v Brně a její metodické oddělení pro okres Blansko ve spolupráci s dalšími knihovnami z blanenského regionu.

Putování zahájila putovní výstava dětských prací v obci Kuničky, kde se sešlo celkem 57 dětí spolu se svými knihovnicemi a rodiči. Děti měly možnost na setkání vyrobit šnečí ulitu z nafukovacího balónku a šnečí očka, která si připevnila na čepice.

Šnek Krasík v knihovnách regionu Blansko¹¹

Koncem roku 2015 vyhlásila Moravská zemská knihovna ve spolupráci s Místní akční skupinou Moravský kras výzvu ke čtení a tvoření pro skupinky čtoucích rodin v knihovnách. V roce 2016 byla oslovena Místní akční skupina Moravský kras. Díky příkladné spolupráci získaly knihovny, které se do projektu zapojily, dětské knihy s regionální tematikou: Dobrodružství šneka Krasíka a Neuvěřitelné příhody šneka Krasíka. Do projektu se zapojilo 25 knihoven a škol a více než 400 dětí. Ve spolupráci s knihovnami

blanenského regionu se konala v průběhu roku putovní výstava literárních a výtvarných děl dětí na téma Moravského krasu a příhod šneka Krasíka.

Z putovní výstavy dětských prací v Domě přírody Moravského krasu (fotografie: Helena Jalová)

¹⁰ JALOVÁ, Helena. Setkání čtoucích rodin v regionu Blansko. Duha [online]. 2016, roč. 30, č. 3 [cit. 2017-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://duha.mzk.cz/clanky/setkani-ctoucich-rodin-v-regionu-blansko>>. ISSN 1804-4255.

¹¹ <http://www.krasko.info/clanky/detail/snek-krasik-v-knihovnach-regionu-blansko.htm>

6. literárně turistické putování dětí, rodičů a knihovníků regionu Blansko dne 21. 5. 2016

*Na pohádkovém zastavení při literárně –turistickém putování čtoucích rodin regionu Blansko dne 21. 5. 2016
(fotografie: Helena Jalová)*

HODONÍN

Regionální oddělení Městské knihovny v Hodoníně připravilo s podporou dotace na regionální funkce projekt pro neprofesionální knihovny **Napříč časem v dílech regionálních autorů**¹². Cílem projektu byla podpora spolupráce místních knihoven, základních škol a obecních úřadů v kulturní, vzdělávací a výchovné oblasti v obci. Do projektu, který navázal na úspěšný projekt z roku 2015 „Stopy našich předků v dílech regionálních autorů“, se zapojilo 5 obcí:

Petrov, Hovorany, Hrubá Vrbka, Věteřov, Nechvalín.

Tématy přednášek byla různá historická období v tvorbě současných autorů hodonínského regionu:

Naděžda Horáková – Ženy v brněnské minulosti

Jan Halíček – Obce Hornácka v 1. světové válce

Vladimíra Klimecká – Ženy rozdílné a přece stejné

Jan Jilík – U nás na Slovácku

Součástí projektu byla výtvarná soutěž na téma Má oblíbená historická postava.

VYŠKOV

Na podporu čtenářství vyhlásila pověřená knihovna pro knihovny regionu **Čtenářskou výzvu** ve variantách pro dospělé a mládež. Zapojilo se 8 knihoven a 5 z nich poslalo své výherce do okresního kola, jehož vyhodnocení proběhlo v prosinci v KKD.

Na základě dobrých zkušeností z loňského roku nabídla pověřená knihovna obsluhovaným knihovnám akci pro děti **Čteme pejskům**, kterou pracovnice Knihovny Karla Dvořáčka realizovala ve třech knihovnách. Zájem ze strany knihovníků byl o workshop **Skládání dekorací ze starých knih**, který mnohé podnítil uspořádat podobnou akci ve své knihovně.

Z workshopu v Knihovně Karla Dvořáčka ve Vyškově Staré knihy nepatří do sběru! (Zdroj: archiv KKD Vyškov)

Knihovna Malínky uspořádala pro děti v lednu 2016 maňáskové představení, v červnu zájezd do Olomouce do Pevnosti poznání. Velmi aktivní v pořádání akcí pro děti je knihovna v Nemojanech. Tradičně velký počet akcí pro veřejnost pořádají knihovny Pustiměř a Hostěrádky-Rešov, dlouhodobě aktivní zůstávají Letonice, Moravské Málkovice a nyní i Drnovice. Z profesionálních knihoven pořádají nejvíce akcí Bučovice a Slavkov.

¹² <https://www.knihovnahod.cz/img-region/sluzby-big/161124101202-f8a8837b4a815827718f3a2ddaf0f44813.pdf>

*Nová profesionální knihovna v okrese Vyškov, Obecní knihovna Drnovice, pasování prvňáčků
(Zdroj: <http://drnovice.knihovna.cz/fotogalerie/#!>)*

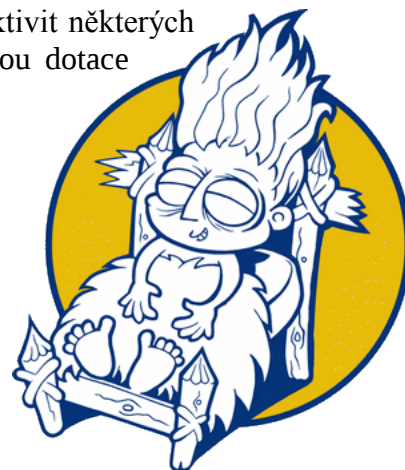
ZNOJMO

„S mou knihovnou tam a sem projdeme se pravěkem“ je název regionálního projektu na podporu dětského čtenářství, který připravila Městská knihovna Znojmo ve spolupráci s pěti knihovnami: Městskou knihovnou Jevišovice, Městskou knihovnou Hrušovany nad Jevišovkou, Obecní knihovnou Pavlice, Obecní knihovnou Božice a Městskou knihovnou Moravský Krumlov. Tématem je pravěk Znojemska, zejména z důvodu velkého množství archeologických nálezů. Lektoři projektu byli Mgr. Monika Mažárová z Jihomoravského muzea ve Znojmě (7 lekcí - Pravěk u nás doma), Lukáš Divácký (6 komiksových workshopů), Mgr. Pavel Frind (5 lekcí na téma Pravěké hudební nástroje).

<http://www.knihovnazn.cz/pro-knihovny/projekt-2016.html>

Výstupem z projektu bude výstava prací z projektu i návazných aktivit některých knihoven zahájená 16. 2. 2017. Projekt byl financován s podporou dotace Knihovna 21. století a z dotace na regionální funkce JMK.

Logo projektu - pravěký chlapec Pazourek

Mgr. Monika Mažárová z Jihomoravského muzea ve Znojmě při zahájení jedné z lekcí v Městské knihovně Znojmo (foto Mgr. Jana Sikorová)

Knihovny jako místa uchování a rozvoje regionálních tradic a paměti místa

„Hrozbou pro regionální a lokální kulturu je proces globalizace, jenž vede k postupné ztrátě regionální či lokální identity. Globalizace je spojována především s komercionalizací českého kulturního prostředí – média se orientují zejména na komerční produkci, která může vést k nežádoucí unifikaci globálního vkusu. Proti globalizaci však stojí (zejména v některých regionech) silné a stále živé místní tradice a identifikace obyvatel s jejich regionem, jež rozmachu globalizované kultury zamezují.“¹³

8 Naplňování cílů regionálních funkcí stanovených Koncepty rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji v letech 2015-2020

Pověřené knihovny věnovaly v průběhu celého roku při jednání se zřizovateli knihoven pozornost všem obsluhovaným knihovnám. Ať už těm, které nevykazují uspokojivé výsledky (dlouhodobá nečinnost, neplnění požadovaných standardů, bez evidence v databázi MK ČR), či knihovnám, ve kterých došlo k výměně knihovníka, či byla snaha podpořit jejich komunitně vzdělávací činnost.

Kromě stálé nabídky knihovního a výměnného fondu se v knihovnách objevují nově také tematické kufříky a společenské hry. Z nabídky Městské knihovny Hrušovany, okres Znojmo

¹³ Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020. <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>

8.1 Význam regionálních funkcí pro knihovny malých obcí

Také v uplynulém roce byla zvýšená pozornost věnována zejména **malým neprofesionálním knihovnám**, které tvoří nejpočetněji zastoupenou skupinu mezi veřejnými knihovnami. Jako mnohdy jediná kulturní zařízení v obci plní nezastupitelnou úlohu při rozvoji čtenářství, komunitního života, kultury a osvěty. Ačkoli mnozí obyvatelé menších obcí využívají s dojížděním za prací či studiem služeb větších knihoven spádových oblastí, jsou zejména senioři a děti těmi, pro které jsou obecní knihovny mnohdy jedinou příležitostí ke kulturnímu obohacení.

Význam regionálních funkcí pro knihovny malých obcí

Region/okres	Počet knihoven v obcích do 200 obyvatel	% z počtu všech neprofesionálních knihoven	Počet knihoven v obcích do 500 obyvatel	Celkový počet obecních knihoven	% z počtu všech neprofesionálních knihoven
Znojmo	40	28,9	96	135	71,11
Blansko	24	19,5	65	95	68,42
Vyškov	3	4,2	29	69	41,42
Brno-venkov	7	5,6	42	125	33,6
Hodonín	5	7,9	19	63	30,15
Břeclav	0	0	10	61	16,39
CELKEM	79	13,6	261	548	47,62

Význam dotace regionálních funkcí zejména pro malé knihovny také dokládá, že přes 16 % **provozovatelů veřejných knihoven v Jihomoravském kraji nevynakládá žádné finanční prostředky na nákup knihovních fondů**. Za těchto okolností je nabídka výměnných fondů právě pro tuto skupinu veřejných knihoven existenční záležitostí.

Knihovny bez finančních prostředků na nákup knihovního fondu z prostředků obcí¹⁴

Region	0 – 500 obyvatel	501 – 1 000 obyvatel	1 001 – 3 000 obyvatel	Celkem knihoven bez nákupu KF	Celkový počet obecních knihoven	% knihoven bez nákupu KF
Blansko	22	1		23	95	24,2
Brno-venkov	16	6		22	125	17,6
Břeclav	1			1	61	1,6
Hodonín	2		1	3	63	4,7
Vyškov	4	1		5	69	7,2
Znojmo	32	3	1	35	135	25,9
CELKEM JMK/%	77	11	2	89	548	16,24

Oproti roku 2015 došlo ke snížení počtu obcí, které neposkytují finanční prostředky na nákup knihovního fondu (2015 – 111 obcí, 2016 – 89 obcí). Z 20,29 % knihoven bez nákupu knihovního fondu **došlo ke snížení na 16,24 %**.

Význam regionálních služeb poskytovaných zejména malým obecním knihovnám potvrzují úspěšné výsledky, které jsou pravidelně oceňovány na slavnostním setkání knihoven obcí v Moravské zemské knihovně za účasti zástupců Jihomoravského kraje.

¹⁴ Údaje k 31.12.2015

8.2 Propagace činnosti knihoven – webové stránky

Nezastupitelnou úlohu pro informování o činnosti veřejných knihoven a zejména pro propagaci jejich služeb mají **webové stránky**. Patří mezi jedno z deseti kritérií, jejichž naplnění je cílem Standardu pro dobrou knihovnu¹⁵. Pozornost je věnována zejména nejen jejich obsahu, ale zejména průběžné aktualizaci. Knihovny v Jihomoravském kraji využívají s oblibou šablony webových stránek. Největší využití má šablona Knihovny města Hradce Králové, modernější šablonu s prvky webu 2.0 nabízí šablona Webovky. Metodickou pomoc při založení či s aktualizací webových stránek nabízí regionální oddělení pověřených knihoven v rámci poradenské a konzultační činnosti. Kromě vlastních webových stránek vytvářejí mnohé i menší knihovny svůj profil i přes sociální síť Facebook.

FB Městské knihovny Jevišovice

Celkem mělo v roce 2016 webové stránky (vlastní, záložka na webové stránce zřizovatele i s pomocí šablony) **88,6 % veřejných knihoven** (v roce 2015 – 85,6 %).

Webové stránky patří v současné době nejen mezi základní informační službu každé knihovny, ale významný je zejména **jejich propagační charakter** (patří mezi základní marketingové nástroje knihoven). Jsou **virtuální výkladní skříní knihovny** – mají podnítit zájem o návštěvu a zejména o služby knihovny, zaujmout, inspirovat a obohacovat svým sdělením. Z toho důvodu je jejich nezbytnou součástí aktuální fotogalerie a pravidelná aktualizace.

U profesionálních knihoven je aktuálním požadavkem stránka/záložka věnovaná dětským čtenářům.

Webová stránka je jednou z kategorií standardu veřejných knihovnických a informačních služeb definovaného v **Metodickém pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky**¹⁶.

¹⁵ Standard pro dobrou knihovnu. Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky. Národní knihovna České republiky, 2012, s. 9.

¹⁶ http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=03_Leg/01_LegPod/MetodVKIS_2011.htm

Mezi požadované údaje webové stránky každé knihovny patří:

- název a sídlo knihovny
- kontaktní údaje
- název zřizovatele (provozovatele)
- stručná charakteristika knihovny
- výčet oddělení (existují-li)
- provozní doba
- knihovní řád
- přehled nabízených služeb
- poplatky (ceník)

Obecní knihovna v Zastávce

"Ať je teplo nebo zima, v knihovně je vždycky prima."

Úvodní stránka Mapa stránek RSS Tisk

Menu

- On-line katalog
- O knihovně
- Služby
- Aktuality
- Odkazy
- Kontakt
- Fotogalerie

Aktuality

15.2.

07.02.2017 11:11

Ve středu 15. února bude knihovna UZAVŘENA.

OTEVŘENÍ

25.01.2017 07:45

Knihovna bude znovu otevřena v pátek 3. února.

UZAVŘENÍ

04.01.2017 12:26

Z důvodu úrazu knihovnice bude knihovna až do konce ledna uzavřena! Zároveň se ruší i cyklus přednášek Trénování paměti. O náhradním termínu budete informováni. Děkuji za pochopení.

TRÉNOVÁNÍ PAMĚTI

02.01.2017 08:08

Knihovna Vás srdečně zve na cyklus přednášek věnovaný tréninku paměti a mozkovému jogingu. Začínáme ve čtvrtek 12. 1. 2017 v 17 hodin přednáškou s názvem Úvod do trénování paměti, techniky budování rezervní mozkové kapacity. Cyklus

Půjčovní doba knihovny

	8:00	12:00
Pondělí	-	-
	11:30	15:00
Úterý	/	12:00
		18:00
Středa	/	12:00
		18:00
Čtvrtek	zavřeno	
	8:00	12:00
Pátek	-	-
	11:30	15:00

Vyhledávání

Hledat

Kontakt

Obecní knihovna v Zastávce

U Školy 440
Zastávka u Brna
66484

Webová šablona projektu WebKnihovny

Webové stránky v jednotlivých regionech v roce 2016 (v závorce celkový počet knihoven bez poboček)

Region	Pověřená knihovna	Profesionální knihovny	Neprofesionální knihovny	Plní % neprofesionálních knihoven	Celkem	Plní % všech knihoven
Blansko		12 (12)	89 (95)	93,6	101 (107)	94,3
Brno-město	1 (1)	-	-	-	1 (1)	100
Brno-venkov	1 (1)	19 (19)	114 (125)	91,2	134 (145)	92,4
Břeclav	1 (1)	13 (13)	56 (56)	100	70 (70)	100
Hodonín	1 (1)	16 (16)	63 (63)	100	80 (80)	100
Vyškov	1 (1)	5 (5)	63 (69)	91,3	69 (75)	92
Znojmo	1 (1)	8 (8)	90 (138)	65,2	99 (147)	67,3
Celkem	6 (6)	73 (73)	475 (546)	81,6	554 (625)	88,6

Automatizace knihoven (AKS) v jednotlivých regionech v roce 2016
(v závorce celkový počet knihoven bez poboček)

Region	Pověřená knihovna	Prof. knihovny Clavius/ ARL	Neprofesionální knihovny				Plní % neprof. knihoven	Celkem	Plní % všech knihoven
			Celkem	Clavius/ ARL	REKS/ Reg. ARL	Jiný ¹⁷			
Blansko		12 (12)	89(95)	22	66	1	93,6	101 (107)	94,3
Brno-město	1 (1)	-					100	1 (1)	100
Brno-venkov	1 (1)	19 (19)	108(125)	19	88	1	86,4	128(145)	88,2
Břeclav	1 (1)	13 (13)	55 (56)	52		3	100	69 (70)	98,5
Hodonín	1 (1)	16 (16)	45 (63)	26	19		71,4	62 (80)	77,5
Vyškov	1 (1)	3/2 (5)	61 (69)	2/12	46	1	88,4	67 (75)	89,3
Znojmo	1 (1)	8 (8)	82 (138)	2	69	11	59,4	91 (147)	61,9
Celkem	6 (6)	73 (73)	440(546)	135	288	17	80,5	519 (625)	83

OPAC v knihovnách v jednotlivých regionech v roce 2016
(v závorce celkový počet knihoven bez poboček)

Region	Pověřená knihovna	Profesionální knihovny	Neprofesionální knihovny	Plní % neprofesionálních knihoven	Celkem	Plní % všech knihoven
Blansko		12 (12)	81 (95)	85,2	93 (107)	86,9
Brno-město	1 (1)	-	-	100	1 (1)	100
Brno-venkov	1 (1)	19 (19)	118 (125)	94,4	128 (145)	88,2
Břeclav	1 (1)	13 (13)	43 (56)	77,1	57 (70)	81,4
Hodonín	1 (1)	16 (16)	38 (63)	60,3	55 (80)	68,7
Vyškov	1 (1)	5 (5)	59 (69)	85,5	65 (75)	86,6
Znojmo	1 (1)	8 (8)	69 (138)	50	78 (147)	53
Celkem	6 (6)	73 (73)	408 (546)	74,7	477 (625)	76,3

V roce 2016 pokračovalo úsilí o další zkvalitňování výkonu regionálních funkcí ve všech poskytovaných službách a rozšiřování okruhu těchto služeb, individuální pomoc knihovnám a získávání dalších knihoven, které by mohly tyto služby využívat.

K pozitivním výsledkům při naplňování druhého roku koncepce rozvoje regionálních funkcí v JMK patřilo zvyšování počtu webových stránek knihoven, navyšování finančních prostředků na nákup výměnných fondů a pokračující regionální automatizace.

¹⁷ Tritius (Brno-venkov, Blansko, Břeclav), LANIUS (Znojmo), Win-knihovna (Vyškovsko)

9 Významné události v knihovnách v roce 2016

9.1 Ocenění knihoven Jihomoravského kraje na celostátní úrovni

O dobré práci veřejných knihoven v Jihomoravském kraji svědčí ocenění, která knihovny v uplynulém roce obdržely.

V celostátní soutěži Městská knihovna 2016 obdržely za vynikající komunitní a vzdělávací aktivity uznání v prvním kole

- v kategorii obcí do 5 000 obyvatel se na 2. místě umístila Městská knihovna Jevišovice, okrese Znojmo a na 5. místě Městská knihovna Pohořelice, okres Brno-venkov
- v kategorii do 10 000 obyvatel se na 6. místě umístila Městská knihovna Hustopeče, okres Břeclav a na 8. místě Městská knihovna Mikulov, okres Břeclav
- v kategorii do 20 000 obyvatel na 4. místě Městská knihovna Kyjov, příspěvková organizace města Kyjova, okres Hodonín

V celostátní soutěži **Knihovna roku 2016** obdržela v kategorii Informační počin diplom spolu s Jihočeskou vědeckou knihovnou v Českých Budějovicích Moravská zemská knihovna v Brně za vytvoření a rozvíjení projektu ObalkyKnih.cz s celostátním významem i dopadem na odbornou i širokou veřejnost i na úroveň poskytovaných veřejných knihovnických a informačních služeb v rámci systému knihoven ČR.

„Projekt ObalkyKnih.cz jako jeden z nejprínosnějších projektů na národní úrovni významně obohacuje katalogy knihoven o obálky a obsahy knih, periodik, hudebnin a dalších dokumentů. Součástí databáze jsou i anotace, komentáře a čtenářská hodnocení. V letošním roce přibyla nová funkce – zobrazování portrétů spisovatelů. Databáze aktuálně nabízí více než 1,2 mil. obálek a 212 tis. obsahů českých i zahraničních dokumentů, více než 400 tis. anotací, 60 tis. hodnocení a 13 tis. komentářů. Měsíčně služba zpracuje 55 mil. požadavků.“¹⁸

9.2 Slavnostní setkání profesionálních knihoven Jihomoravského kraje

30. listopadu 2016 se v Moravské zemské knihovně konalo Slavnostní setkání profesionálních knihoven Jihomoravského kraje¹⁹ spojené s oceňováním nejlépe pracujících knihoven. Slavnostní akci připravila Moravská zemská knihovna v Brně ve spolupráci s pověřenými knihovnami za podpory Krajského úřadu Jihomoravského kraje.

Pozvání přijali Ing. Ivo Minařík, MBA, vedoucí Odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu JMK a Ing. Tomáš Soukal, radní pro oblast kultury a památkové péče.

Z každého okresu byla oceněna jedna knihovna, která svojí činností vykazuje nadstandardní výsledky nebo další mimořádné aktivity. Kromě ocenění dobře pracujících knihoven bylo jedním z hlavních cílů slavnosti poukázat na konkrétní přínosy dotace na regionální funkce.

¹⁸ <https://obalkyknih.cz>

¹⁹ <https://www.mzk.cz/pro-knihovny/region/knihovnicka-slavnost/slavnostni-setkani-profesionalnich-knihoven-jihomoravskeh-0>

Z tiskové zprávy:

Moravská zemská knihovna ocení nejlepší knihovny Jihomoravského kraje roku 2016

Síť veřejných knihoven v České republice vzbuzuje obdiv a uznání v kulturním světě. Jejich rolí už není jen půjčování knih, ale zvláště v poslední době se přetvářejí v komunitní centra, která zajišťují občanský život obcí. Ve středu 30. listopadu 2016 se v Moravské zemské knihovně uskuteční Slavnostní setkání knihoven Jihomoravského kraje, na kterém převezme sedm nejlépe pracujících profesionálních knihoven ocenění za vynikající práci pro rozvoj obce a nadstandardní rozvoj veřejných knihovnických informačních služeb. Součástí bude udělení ceny Nejlepší knihovna Jihomoravského kraje roku 2016 a Zvláštní uznání pro jednotlivce – knihovníka Jihomoravského kraje. Slavnostní akce se koná za podpory Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Úvodní slovo pronese ředitel MZK v Brně prof. Tomáš Kubíček spolu se zástupci kraje. Cenu převezmou pracovníci knihoven a starostové obcí ze všech okresů Jihomoravského kraje.

„Za nadstandardní rozvoj veřejných knihovnických a informačních služeb v obci a podporu kulturního a společenského života“ převzaly Ocenění **Knihovna Jihomoravského kraje 2016** z rukou ředitele MZK prof. PhDr. Tomáše Kubíčka, Ph.D. a radního za oblast kultury ing. Tomáše Soukala tyto knihovny:

Okres Blansko

Kulturní zařízení města Boskovice, knihovna

<http://www.kulturaboskovice.cz/knihovna>

Vedoucí knihovny: **Miroslava Jurdičová**

Metodička: Helena Jalová

Zřizovatel: Město Boskovice

Starostka: **Bc. Hana Nedomová**

Knihovna má důležité místo v oblasti kultury a vzdělávání ve městě. Pro dětské i dospělé uživatele pořádá celou řadu aktivit, zapojuje se do celostátních akcí na podporu čtenářství. Spolupracuje s dalšími knihovnami, svou nabídku služeb stále rozšiřuje o nové formy práce.

Zleva: prof. T. Kubíček, ředitel MZK, ing. Tomáš Soukal, radní JMK, Bc. Hana Nedomová, starostka města Boskovice, M. Jurdičová, vedoucí Městské knihovny Boskovice, PaedDr. O. Kovář, ředitel Kulturního zařízení města Boskovice, p.o.

Okres Brno-město

Knihovna Jiřího Mahena v Brně, pobočka Slatina

<http://www.kjm.cz/knihovna-provozy/slatina>

Knihovnice: **Hana Vrbková**

Metodička: Mgr. Hana Sobolová

Zřizovatel: Statutární město Brno

Starosta MČ Slatina: **Jiří Ides**

Pobočka aktivně spolupracuje s Úřadem městské části, školkou, školou i zájmovými organizacemi ve Slatině. Prezenčně půjčuje hračky a pomůcky určené dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Pravidelně organizuje zajímavé akce pro děti i dospělé.

Zleva: Hana Vrbková, knihovnice, Mgr. Petr Semrád, místostarosta MČ Slatina, ing. Libuše Nivnická, ředitelka KJM, Mgr. Hana Sobolová, vedoucí oddělení poboček s VF KJM, ing. Tomáš Soukal, radní JMK, prof. Tomáš Kubíček, ředitel MZK

Okres Brno-venkov

Městská knihovna Ivančice

<http://www.knihovnaivancice.cz/>

Knihovnice: **Bc. Blanka Odutová**

Metodička: Lenka Šeffarová

Zřizovatel: Město Ivančice

Starosta: **Milan Buček**

Knihovnicím se podařilo vytvořit příjemné prostředí, kam čtenáři rádi chodí pro dobrou knihu nebo si na chvíli odpočinout od každodenního shonu. V nabídce služeb nechybí zapojení moderních informačních technologií, ani řada kulturních aktivit pro všechny skupiny uživatelů.

Zleva: prof. Tomáš Kubíček, ředitel MZK, Bc. Blanka Odutová, vedoucí Městské knihovny Ivančice, Lenka Šeffarová, metodička okresu Brno-venkov, Věra Štěpánová, vedoucí Městské knihovny Kuřim, ing. Tomáš Soukal, radní JMK.

Okres Břeclav

Městská knihovna Hustopeče

<http://ccv.volny-cas.cz/knihovna/#content>

Knihovnice: Jitka Horáková, Jana Unverdorbenová

Metodička: Jarmila Smolová

Zřizovatel: Město Hustopeče

Starostka: PaedDr. Hana Potměšilová

Knihovna se stala centrem vzdělávání, komunikace, setkávání i odpočinku. Její aktivity jsou různorodé, určené všem věkovým kategoriím, včetně handicapovaných uživatelů. Ve své činnosti spolupracuje také se zřizovatelem, školami, spolky a ostatními institucemi města.

Zleva: PaedDr. Hana Potměšilová, starostka města Hustopeče, Jitka Horáková, Jana Unverdorbenová, knihovnice, Jarmila Smolová, vedoucí regionálního oddělení, Mgr. Marek Uhlíř, ředitel Městské knihovny Břeclav, ing. Tomáš Soukal, radní JMK, Mgr. Adéla Dilhofová, vedoucí oddělení knihovnictví, prof. Tomáš Kubíček, ředitel MZK.

Okres Hodonín

Městská knihovna Ždánice

<http://www.infocentrumzdanice.cz/index.php?view=knihovna>

Knihovnice: Mgr. Marie Wolfová

Metodička: Magda Švejcarová

Zřizovatel: Město Ždánice

Starosta: MUDr. Vladimír Okáč

Knihovna plní roli partnera všech místních organizací, který systematicky shromažďuje informace o

městě a okolí. Podílí se na zvyšování vzdělání, podporuje dobré soužití lidí v místě. Vytváří prostor pro komunikaci a setkávání lidí všech věkových i zájmových kategorií.

Zleva: Mgr. Marie Wolfová, Magda Švejcarová, vedoucí regionálního oddělení, ing. Tomáš Soukal, radní JMK, Mgr. Adéla Dilhofová, vedoucí oddělení knihovnictví, prof. Tomáš Kubíček, ředitel MZK.

Okres Vyškov

Obecní knihovna Drnovice

<http://drnovice.knihovna.cz/>

Knihovnice: **Ladislava Růžičková**

Metodička: Jaroslava Barová

Zřizovatel: Obec Drnovice

Starostka: **JUDr. Zuzana Hermanová**

V roce 2012 prošla knihovna celkovou rekonstrukcí, díky které získala moderní prostředí a podmínky pro poskytování širokého spektra služeb. Zaznamenává stálý nárůst počtu registrovaných čtenářů, návštěvníků, výpůjček i akcí. Letos se stala knihovnou profesionální.

Zleva: Ladislava Růžičková, knihovnice, Jiří Dvořák, místostarosta, Jaroslava Barová, zástupkyně ředitele KKD ve Vyškově, PaedDr. Vladislav Raška, ředitel KKD ve Vyškově, ing. Tomáš Soukal, radní JMK, Mgr. Adéla Dilhofová, vedoucí oddělení knihovnictví, prof. Tomáš Kubiček, ředitel MZK.

Okres Znojmo

Městská knihovna v Hrušovanech nad Jevišovkou

<http://knihovna.hrusovany.cz/>

Knihovnice: **Jana Bujnová**

Metodička: Mgr. Jana Sikorová

Zřizovatel: Město Hrušovany nad Jevišovkou

Starosta: **Ing. Miroslav Miloš**

Díky dobré spolupráci se zřizovatelem byla knihovna v červnu 2014 přestěhována do nové budovy. Vznikl tak uživatelsky velmi přívětivý prostor umožňující pořádat informační lekce, tematická setkání, besedy s autory, cestovateli apod. pro děti, mládež, seniory i širokou veřejnost.

Zleva: Ing. Miroslav Miloš, starosta města Hrušovany nad Jevišovkou, Jana Bujnová, knihovnice, Mgr. Jana Sikorová, vedoucí regionálního oddělení Městské knihovny Znojmo, ing. Tomáš Soukal, radní JMK, Mgr. Adéla Dilhofová, vedoucí oddělení knihovnictví, prof. Tomáš Kubiček, ředitel MZK.

Zvláštní ocenění KNIHOVNA JIHOMORAVSKÉHO KRAJE 2016

„Za mimořádně příkladnou a inspirativní činnost, nadstandardní rozvoj veřejných knihovnických a informačních služeb a proměnu knihovny v oblíbené komunitní a společenské centrum napomáhající svými aktivitami rozvíjet dobré jméno veřejných knihoven v Jihomoravském kraji“ obdržela **Městská knihovna Hustopeče**: <http://ccv.volny-cas.cz/knihovna/#content>, okres Břeclav.

Knihovnice: Jitka **Horáková**, Jana Unverdorbenová

Metodička: Jarmila Smolová

Zřizovatel: Město Hustopeče

Starostka: PaedDr. Hana Potměšilová

Zleva: prof. Tomáš Kubíček, ředitel MZK, Jitka Horáková, Jana Unverdorbenová z Městské knihovny Hustopeče

Zvláštní ocenění KNIHOVNICKÁ OSOBNOST JIHOMORAVSKÉHO KRAJE 2016

„Za mimořádný osobní a tvůrčí přínos k rozvoji veřejných knihovnických a informačních služeb a proměnu knihovny v oblíbené komunitní a společenské centrum a za mnohé inspirativní podněty napomáhající rozvoji veřejného knihovnictví a propagující dobré jméno knihovny“ obdržela **paní Zdenka KOMŮRKOVÁ** z Městské knihovny Jevišovice, okres Znojmo.

Z textu diplomu:

Zdenka Komůrková vede knihovnu od července 2013. Za dobu její působnosti se podařilo knihovnu rozšířit a proměnit v komunitní centrum města. Poskytuje svým čtenářům nadstandardní nabídku služeb, účastní se mnoha regionálních projektů i celostátních akcí na podporu čtenářství. Mezi další mimořádné aktivity knihovny patří Knižní pohotovost nebo přeshraniční projekt Čtení bez hranic. Knihovna díky paní Komůrkové získala řadu ocenění.

Ocenění knihovnic nominovaných na cenu Knihovnická osobnost Jihomoravského kraje 2016. Zleva Jitka Severová, Knihovna městyse Lysice, Ing. Marie Škorpíková, Obecní knihovna Ratíškovice, PhDr. Radim Šťastný, místostarosta obce Ratíškovice, Zdeňka Komůrková, Obecní knihovna Jevišovice, Mgr. Pavel Málek, starosta obce Jevišovice, Jaroslava Barová, zástupce ředitele KKD ve Vyškově, Ing. Tomáš Soukal, radní JMK.

Součástí programu bylo vystoupení Paradise trio ze ZUŠ Universum pod vedením Jany Boudjaoui Havlové. Akci podpořily firmy Ceiba, Elsyst Engineering a Knihkupectví Daniela.

Oceňování knihoven probíhá také v souladu s **Koncepcí rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji na období let 2015-2020**. „Slavnostní předání cen proběhne vždy jednou ročně v MZK za přítomnosti zástupců KÚ JMK, ředitelů a zřizovatelů knihoven a odborné knihovnické veřejnosti.“²⁰

Oceněné knihovny, které svými aktivitami překračují standard běžné knihovnické práce, jsou dobrým příkladem a tvůrčí inspirací pro ostatní.

9.3 Oceňování knihoven v regionech

Kromě oceňování dobře pracujících knihoven na krajské úrovni oceňují svoje profesionální a neprofesionální knihovny také některé pověřené knihovny s cílem motivovat a povzbudit k lepší činnosti i další obsluhované knihovny v regionu.

BLANSKO

Na 5. setkání knihovníků a jejich zřizovatelů v městyse Svitávka 5. listopadu 2016 bylo v rámci programu uděleno ocenění vybraným neprofesionálním knihovnám. Ocenění získali:

Marie Grulichová – bývalá knihovnice městyse Svitávka za dlouholetou činnost v knihovně **Voděrady** - knihovna a obec za spolupráci při celkové modernizaci knihovny

²⁰ https://www.mzk.cz/sites/mzk.cz/files/koncepce_rf_jmk_2015.pdf

Kořenec - paní Mgr. Hana Matulová za práci s dětskými čtenáři v obci do 500 obyvatel
Kladoruby (pobočka Městské knihovny Letovice) - paní Veronika Havlínová za netradiční formy práce s dětskými čtenáři v městské části Letovice
Šebrov - paní Mgr. Dana Dražková za modernizaci a obnovení činnosti knihovny
Svinošice – paní Vladimíra Antonovičová – za dlouholetou a úspěšnou práci v knihovně.

„Vzácným hostem byl ředitel Moravské zemské knihovny v Brně Tomáš Kubiček. V úvodním vystoupení vyzdvihl význam knihoven a zdůraznil jejich důležitou úlohu jako komunitních center v obcích. Poděkoval všem zřizovatelům za péči a finanční podporu, kterou knihovnám věnují. Vysvětlil rovněž důvody a přínos transformace regionálních funkcí knihoven pro okres Blansko a důvody jejich převodu pod Kulturní zařízení města Boskovice. Ujistil všechny přítomné, že tato změna přinese zefektivnění práce a nadále zajistí i soustavnou metodickou podporu všem ze současných 135 knihoven regionu.“

<http://zrcadlo.net/clanky/Knihovnici-na-setkani-ve-Svitavce-bilancovali-a-predavali-oceneni-3378/>

prof. Tomáš Kubiček, ředitel MZK v Brně na setkání knihovníků a zřizovatelů ve Svitávce

Ze setkání knihovníků a zřizovatelů ve Svitávce

BŘECLAV

Regionální oddělení oceňuje svoje neprofesionální knihovny na společných poradách. Po vyhodnocení činnosti za předcházející období obdržely ústní poděkování a děkovný dopis za příkladné vedení knihovny a aktivity nad rámec svých pracovních povinností:

Místní knihovna v Přibicích,

Místní lidová knihovna Velké Hostěrádky,

Místní knihovna Brod nad Dyjí,

Místní lidová knihovna Křepice,

Obecní knihovna Vrbice,

Obecní knihovna Brumovice,

Obecní knihovna Ivaň,

Obecní knihovna Rakvice,

Obecní knihovna Přítluky.

Děkovný dopis za kladný přístup ke knihovnám obdrželi také zřizovatelé těchto knihoven.

VYŠKOV

Již osmým rokem byly oceněny nejlepší knihovny regionu na pravidelném semináři neprofesionálních a profesionálních knihovníků, který se konal 27. října 2016 v knihovně Slavkov u Brna a ve čtvrtek 10. listopadu 2016 v Knihovně Karla Dvořáčka ve Vyškově.

Ocenění „Nejlepší knihovna“ převzaly **Jitka Pěčková a Eva Hálová z Nemojan** „*za dobrou práci, pořádání kulturních akcí a celkové pozvednutí činnosti knihovny, dobrou práci s knihovním a výměnným fondem a práci se čtenáři, zejména dětmi.*“

Poděkování za dobrou práci bylo uděleno také Eleně Obdržálové ze Zbýšova, Vendule Chládkové z Podbřežic a Olze Žitkové z Luleče.

Článek a fotografie na stránkách KKD Vyškov:

<http://www.kkdvyškov.cz/2016/11/14/ktera-knihovna-naseho-regionu-je-letos-nejlepsi-2/>

OBECNÍ KNIHOVNA NEMOJANY

„Kdyby knih nebylo, suroví bychom byli a neučení.“
Jan Ámos Komenský

Aktuality Knihovna Historie Služby Akce On-line katalog Odkazy

OBECNÍ KNIHOVNA NEMOJANY

Adresa
Nemojany 113
683 03

E-mail
knihovnanemojany@gmail.com

Facebook

Knihovna

Adresa
Obecní knihovna Nemojany
Nemojany 113
683 03

Provozní doba
Úterý 15.00-18.00

Kontakt
knihovnanemojany@gmail.com

<http://knihovnanemojany.wz.cz/knihovna.htm>

ZNOJMO

6. června obdržela **Městská knihovna Jevišovice** ocenění za vynikající práci v oblasti knihovnictví a za spolupráci s Městskou knihovnou Znojmo.

*Paní Zdenka Komůrková (vpravo), vedoucí Městské knihovny Jevišovice přebírá ocenění od ředitelky Městské knihovny Znojmo paní Věry Maškové a vedoucí regionálního oddělení Mgr. Jany Sikorové (vlevo)*²¹

9.4 Vesnice roku 2016

*„Cílem soutěže Vesnice roku v Programu obnovy venkova je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova, zveřejnit rozmanitost a pestrost uskutečňování programů obnovy vesnic a upozornit širokou veřejnost na význam venkova.“*²²

Do 22. ročníku krajské soutěže Vesnice roku 2016 Jihomoravského kraje se přihlásilo 12 obcí (o 2 více než v roce 2015). Hodnocení provedla krajská hodnotitelská komise ve dnech 7. - 10. 6. 2016. Všechny knihovny patřily do kategorie neprofesionálních knihoven.

Členkou krajské komise za Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR byla metodička Moravské zemské knihovny paní Helena Jalová.

Přehled soutěžících knihoven:

OKRES BLANSKO

Knihovna městyse Křtiny

Obecní knihovna Petrovice

Obecní knihovna Světlá

Obecní knihovna Dřemovice

OKRES BRNO-VEŇKOV

Obecní knihovna Železné

²¹ <http://www.knihovnajevisovice.webk.cz/pages/oceneni.html>

²² <http://www.vesniceroku.cz/>

Obecní knihovna Drásov
Obecní knihovna Zbraslav

OKRES HODONÍN
Obecní knihovna Kostelec
Místní knihovna Kozojídky
Obecní knihovna Ratíškovice

OKRES VYŠKOV
Obecní knihovna Hrušky

OKRES ZNOJMO
Místní knihovna ve Výrovicích

Při hodnocení knihoven se přihlíží k těmto hodnotícím kritériím:

- postavení knihovny v obci
- komunitní role knihovny
- hodiny pro veřejnost
- počet čtenářů – alespoň 10 % z počtu obyvatel
- kvalita knihovního fondu
- úroveň práce s mládeží
- úroveň poskytovaných informačních služeb
- úroveň automatizace knihovny
- propagace činnosti knihovny

Regionální oddělení pověřených knihoven spolupracovala v rámci metodické pomoci s jednotlivými knihovnami s cílem napomoci jejich dobrému umístění. Současně zajistily podkladové materiály pro krajskou komisařku.

Diplom za moderní knihovnické a informační služby získala **Obecní knihovna a Centrum Ráček Železné**, okres Brno-venkov, pod vedením paní Marie Palatkové a Renaty Vejrostové. Knihovna se nachází v rekonstruovaných prostorách obecního úřadu a je oblíbeným komunitním centrem obce.
<https://duha.mzk.cz/clanky/vesnice-roku-2016-v-jihomoravskem-kraji>

10 Ediční činnost knihoven

Regionální oddělení pověřených knihoven zpracovávají výsledky z činnosti veřejných knihoven svého regionu v uplynulém roce. Městská knihovna Břeclav zpracovala *Veřejné knihovny regionu Břeclavska v roce 2015*, Městská knihovna ve Znojmě *Výsledky činnosti veřejných knihoven okresu Znojmo za rok 2015*, *Přehled činnosti veřejných knihoven regionu Vyškov v roce 2015* vydala Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově, Městská knihovna Kuřim zpracovala *Výsledky činnosti knihoven okresu Brno-venkov v roce 2015*, regionální oddělení Městské knihovny Boskovice zpracovalo *Zhodnocení činnosti knihoven regionu v roce 2015*.

Tyto materiály, slouží nejen pro vyhodnocení činnosti, ale zejména jako informace zřizovatelům pro vyhodnocení činnosti knihoven jednotlivých obcí. Výsledky bývají zdrojem analýz a podnětů pro další rozvoj knihovnických služeb, která jsou předmětem jednání pracovních porad profesionálních i neprofesionálních knihoven.

Na webových stránkách pověřených knihoven zpřístupňují regionální oddělení informace pro knihovny, kde informují o novinkách, zpřístupňují adresář obsluhovaných knihoven

včetně údajů o poskytovaných službách, kontaktech na regionální pracovníky, zveřejňují zprávy z porad a další aktuální informace.

+

Zajímavé odkazy

+

Regionální oddělení

Pro knihovníky

Katalog výměnného fondu

Legislativa

Kontakty

Knihovny v regionu

Vyhledávání na webu

Kontakt

Městská knihovna Kuřim
Popkova 1006 Kuřim 664 34

Jihomoravský kraj

Podpořil Jihomoravský kraj

Kontakty

Městská knihovna Kuřim
Popkova 1006/36, 664 34 Kuřim
Provozní doba odd. regionálních služeb
Po-Pá: 7.00 - 15.00
Konzultace po 15 hodině jsou možné po domluvě
Lenka Šefferová - sefferova@mkkurim.cz tel. 541 420 464, 777 363 618
správa systému Clavius REKS, konzultace, metodické návštěvy, jednání s obcemi, granty a dotace pro knihovny, statistické výkazy, aktualizace a revize knihovních fondů, distribuce nových knih
Mgr. Jitka Štěpánová - stepanovaj@mkkurim.cz tel. 541 420 464
konzultace, metodické návštěvy, jednání s obcemi, granty a dotace pro knihovny, statistické výkazy, aktu
a revize knihovních fondů, distribuce nových knih

10.1 Vydávání časopisu Duha

Moravská zemská knihovna v Brně vydává od roku 1987 čtvrtletník Duha, časopis s podnázvem Informace o knihách a knihovnách z Moravy. Všechna čísla jsou od roku 2010 dostupná on-line na webových stránkách Moravské zemské knihovny. <https://duha.mzk.cz/>, starší ročníky přes digitální knihovnu Kramerius: <http://duha.mzk.cz/archiv-digitalizovane-duhy>. Tištěné číslo vycházelo pravidelně každého čtvrt roku v rozsahu 56 stran.

V roce 2016 oslavil časopis jako druhý nejdéle vycházející odborný knihovnický časopis již 30 let své existence. Redakce připravila k tomuto výročí několik akcí pro odbornou i laickou veřejnost. 3. května byla za účasti Jana Rajlicha, prvního grafika Duhy, zahájena slavnostní vernisáží výstava **30. výročí časopisu Duha** přinášející přehled vývoje grafického i obsahového pojetí časopisu. Výstava, složená z fotografií, kreseb, úryvků textů a doplněná dalšími zajímavostmi byla současně putovní a mohli si ji prohlédnout např. návštěvníci Městské knihovny v Hodoníně.

<https://duha.mzk.cz/clanky/vystava-30-vyroci-casopisu-duha>

A photograph of Jaromír Kubiček, the first editor of the Duha magazine, standing indoors and holding a copy of the magazine. He is wearing a dark jacket over a dark shirt.

Z výstavy časopisu Duha v MZK, první šéfredaktor časopisu Duha doc. Jaromír Kubiček (fotografie: Pavel Albert)

A photograph of an exhibition stand for the Duha magazine 30th anniversary. The stand is a large, multi-panel display with text and images, set up in a room with a tiled floor and large windows.

37

17. května se v Moravské zemské knihovně konalo **Setkání redakcí knihovnických časopisů** spojené s panelovou diskusí zástupců jednotlivých redakcí:

<https://duha.mzk.cz/clanky/setkani-redakci-knihovnickych-casopisu-v-moravske-zemske-knihovne>

Ze setkání redakcí knihovnických časopisů v MZK, panelová diskuse (fotografie: Pavel Albert)

Od čísla 1/2016 začala v Duze vycházet nová rubrika s názvem *30 ročníků časopisu Duha*. První tři čísla věnovala pozornost jednomu desetiletí vývoje, poslední číslo bylo rekapitulací uplynulého roku a probíhajících akcí spojených s výročím.

Tištěná čísla vycházela v počtu 56 stran.

Časopis vychází na podporu metodické činnosti, jako platforma předávání zkušeností, příkladů dobré praxe a sdílení nových trendů ve veřejných knihovnách a podporu celoživotního vzdělávání knihovníků. Je vydáván s podporou Jihomoravského kraje.

Mezi hlavní zásady při výběru příspěvků patří originalita a kvalitní obsah. Pravidelnými odběrateli jsou všechny krajské knihovny a zejména městské a obecní knihovny v Jihomoravském kraji. Za dobu svého působení si získal pravidelné čtenáře a dobré jméno nejen v řadách odborné knihovnické veřejnosti.

Témata Duhy v roce 2016:

1. Celoživotní vzdělávání knihovníků
2. Knihovny paměťových institucí
3. Digitalizace v knihovnách
4. Moderní trendy ve veřejných knihovnách

Přehled rubrik:

Studie/Články

30 ročníků časopisu Duha

Dvacet let českého knihovnictví

Veřejné knihovny

Konference/Akce

Informace pro knihovny (podrubrika Představujeme odborné knihovny, Knihovníci píší o knihách a knihovnách)

Z činnosti MZK

Knihovnické osobnosti JMK

Oči Brna
Recenze
Zkušenosti ze zahraničních knihoven
Rozhovor
Fejeton

Elektronické vydání Duhy, č. 4/2016

11 Vzdělávání knihovníků

Jednou z prioritních oblastí, kterou pověřené knihovny v roce 2016 zabezpečovaly, bylo vzdělávání knihovníků včetně pořádání porad a seminářů. Vzdělávací programy připravilo pro smluvní knihovny 6 pověřených knihoven (kromě Knihovny Jiřího Mahena v Brně, která tento typ činnosti nevykonává). Účast na vzdělávacích aktivitách projevil celkem v kraji **467 knihoven**.

11.1 Vzdělávání v Moravské zemské knihovně

Nezbytným předpokladem zvyšování úrovně poskytovaných služeb je vzdělávání knihovníků, které v rámci kraje garantovalo oddělení vzdělávání a krajské metodiky Moravské zemské knihovny v Brně. Významnou a praktickou pomoc obecním knihovnám poskytují regionální oddělení pověřených knihoven, která ve spolupráci s Moravskou zemskou knihovnou usilují o realizaci cílů stanovených novou krajskou koncepcí.

Nejvyšší podíl na vzdělávání knihovníků v JMK měla tradičně MZK v Brně, která z pozice krajského centra vzdělávání připravila pro **204 knihoven** a **719 účastníků** celkem **27 kurzů a odborných seminářů**.

V oblasti vzdělávání knihovníků Jihomoravského kraje v roce 2016 probíhala klasická frontální výuka, zejména praktická školení, tradičně v oblasti statistik, výpůjčního modulu i katalogizace v automatizovaném systému CLAVIUS.

Přehled konaných akcí v MZK

Ochrana a bezpečnost na internetu

Knihovny.cz - centrální portál knihoven

Současná česká literatura pro děti a mládež

Prezentace databází českých a zahraničních deníků a databáze ASPI

Knihovny.cz - centrální portál knihoven
Rozvíjíme dovednosti práce s knihou - Učíme se porozumět dětskému čtenáři
CLAVIUS: Základy katalogizace a výpůjční protokol v UNIMARC
CLAVIUS v MARC 21 a RDA
Mobilní dotyková zařízení ve vzdělávání
Základní české a slovenské elektronické informační zdroje
Mediální výchova, informační gramotnost a knihovníci
Služby a funkce Souborného katalogu ČR a Centrální adresář knihoven
Zlaté čtení
Seminář knihoven paměťových institucí Jihomoravského kraje 2016
Zkratkou ke knihovnické angličtině
Kniha ve 21. století 2016
Seminář americké literatury pro knihovny II:

Cílem vzdělávacích aktivit bylo tak jako v předcházejících letech zkvalitnění a rozšíření práce s informacemi, seznámení s novými trendy, řešení problémů v knihovnách a informační vzdělávání uživatelů knihoven.

Oddělení vzdělávání a krajské metodiky zajišťovalo kurzy v počítačové učebně, semináře a vzdělávací akce v konferenčním sále MZK, celkem bylo připraveno v rámci regionálních funkcí **23 vzdělávacích akcí** (27 akcí celkem). Navštívilo je z pověřených, základních i odborných knihoven celkem **476 účastníků** (dohromady na všech akcích 719 účastníků). **8 porad**, které MZK pořádala, navštívilo **70 účastníků**.

11.2 Rekvalifikační knihovnický kurz

V roce 2016 proběhl v rámci celoživotního vzdělávání knihovníků poslední ročník rekvalifikačního knihovnického kurzu s akreditací MŠMT ČR s platností do 8. 4. 2016.

Rekvalifikační knihovnický kurz pro obor 243 2 odborný pracovník knihovny a 243 3 odborný pracovník v informacích (viz Klasifikace zaměstnání vyd. Statistický úřad 1993, sv. 2) měla platnost v celé České republice. Byl akreditován na základě paragrafu 108, zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 176/2009 Sb., kterou se stanoví náležitosti žádosti o akreditaci vzdělávacího programu, organizace vzdělávání v rekvalifikačním zařízení a způsob jeho ukončení, v souladu s paragrafem 108 odst. 3 zákona č. 435/2004 Sb. a paragrafu 67 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

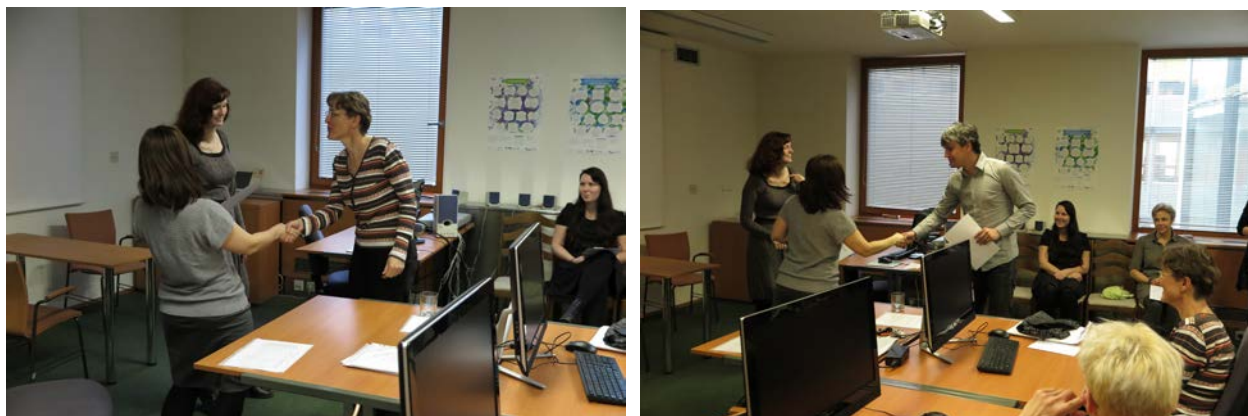
Cílovou skupinou byli pracovníci veřejných a odborných knihoven, absolventi středních škol s maturitní zkouškou neknižovnického zaměření, případně absolventi vysokých škol jiného odborného zaměření. Obsahovou náplní kurzu byly teoretické a praktické knihovnické znalosti a dovednosti zohledňující rostoucí požadavky a potřeby uživatelů knihoven a informačních pracovišť.

Učební program rekvalifikačního kurzu:

1. Knihovnictví v širších souvislostech
2. Budování organizace a ochrana informačního fondu
3. Knihovnicko-informační služby a systémy
4. Knihovny a informační technologie
5. Základy managementu a marketingu

Součástí výuky byla návštěva odborných pracovišť MZK a dalších vybraných brněnských paměťových institucí.

V roce 2015/2016 absolvovalo kurz celkem 18 účastníků.

Ze slavnostního ukončení posledního ročníku Rekvalifikačního knihovnického kurzu 2015/2016

Účastníci a lektori rekvalifikačního kurzu 2015/2016 (fotografie ze závěrečných zkoušek)

11.3 E-learningové vzdělávání

V roce 2016 pokračoval již pátým rokem e-learningový Knihovnický kurz, který připravila Moravská zemská knihovna v Brně.

Cílem kurzu je nabízet chybějící či rozšiřující (inovační) vzdělání knihovníkům z řad veřejných profesionálních i neprofesionálních knihoven v tematickém rozsahu rekvalifikačního knihovnického kurzu. Kurz probíhal v jarním a podzimním termínu.

Témata modulů:

Informační zázemí oboru

Legislativa k oboru
 Informační fondy a typologie dokumentů
 Akvizice
 Evidence knihovního fondu
 Knihovnické a informační služby
 Informační etika
 Jmenný popis
 Věcný popis
 Základy bibliografie a Metodika tvorby bibliografií a rešerší
 Elektronické informační zdroje
 Digitální knihovny
 Práce se čtenářem
 Informační gramotnost
 Online prezentace knihoven

Již čtvrtým rokem se konal e-learningový tutorovaný kurz Služby knihoven v rozsahu 13 modulů. **Cílem kurzu** je poskytovat rozšiřující (inovační) vzdělání především vedoucím i řadovým pracovníkům služeb z řad veřejných profesionálních knihoven a pracovníkům regionálních oddělení pověřených knihoven.

Přehled témat:

1. Úvod do právního rámce služeb
2. Informační etika a knihovny
3. Meziknihovní služby a jejich zdroje
4. Referenční služby
5. Volné elektronické informační zdroje
6. Licencované elektronické informační zdroje
7. Rešeršní služby
8. Služby specifickým skupinám uživatelů
9. Komunikace s uživateli knihoven
10. Výzkumy uživatelských potřeb
11. Prostorové možnosti knihovny a vybavení knihoven
12. Organizování akcí v knihovnách
13. Benchmarking knihoven

Na závěr obou kurzů obdrželi účastníci, kteří splnili všechny podmínky, potvrzení (osvědčení) **Absolvent kurzu**.

	Počet účastníků		Počet absolventů	
	jaro	podzim	jaro	podzim
Knihovnický kurz	63	52	38	39
Služby knihoven	21	44	19	38
CELKEM	84	96	57	77

12 Knihovny jako místa setkávání

V roce 2016 připravila Národní knihovna ČR dotazníkový průzkum zaměřený na prostorové a technické vybavení knihoven v České republice. Výsledky upozornily na mnohdy nedostatečné zázemí pro poskytování služeb knihoven, které je jedním z hlavních předpokladů, aby se knihovny staly příjemným a vyhledávaným místem a mohly naplňovat vizi předloženou novou Konceptí rozvoje knihoven v ČR na léta 2017 – 2020, schválené vládou 23. 11. 2016.

Vize knihoven pro rok 2020

Společně tvoříme knihovny jako nabídku služeb a informačních zdrojů a otevřeného prostoru pro vzdělávání, kulturu a osobní rozvoj.

Jeden z prvních krajů, který se rozhodl cíleně podporovat modernizaci veřejných knihoven, byl Jihomoravský kraj. V lednu 2016 schválila Rada Jihomoravského kraje v rámci dotačního programu Program rozvoje venkova Jihomoravského kraje nový dotační titul Obecní knihovny s cílem modernizace interiérů a technického vybavení veřejných knihoven v obcích do 3 000 obyvatel, na který vyčlenil kraj ze svého rozpočtu 5 milionů korun.

„Zájem knihoven o vyhlášený dotační titul byl mimořádný. Celkem 154 podaných žádostí, z nichž Rada Jihomoravského kraje podpořila 142 projektů ve výši 5,047 mil. Kč. Obce v Jihomoravském kraji tak po několika letech dostaly příležitost modernizovat svoje knihovny, které jsou zejména v menších sídlech často jediným kulturním zařízením podporujícím rozvoj společenského a komunitního života.“²³

Rok 2016 zahájil ve veřejných knihovnách Jihomoravského kraje novou etapu – etapu proměn veřejných knihoven v moderní instituce nabízející příjemné a moderně vybavené prostory s dětskými a čtenářskými koutky, místa k setkávání a rozvoji kulturního a komunitního života obcí.

Proměny interiérů knihoven přispěly ke zlepšení podmínek pro poskytování regionálních služeb, například výměnných fondů nebo regionálních projektů na podporu čtenářství.

Nabídka výměnného fondu pro děti v Obecní knihovně Hnanice, okres Znojmo (nákup nových regálů)

²³ KRATOCHVÍLOVÁ, Monika. Nový dotační titul Obecní knihovny. Duha [online]. 2016, roč. 30, č. 4 [cit. 2017-02-23]. Dostupný z WWW: <<http://duha.mzk.cz/clanky/novy-dotacni-titul-obecni-knihovny>>. ISSN 1804-4255.

Výbudování bezbariérového vstupu do Místní knihovny Kostice, okres Břeclav

Nový besední koutek v Obecní knihovně Viničné Šumice, okres Brno-venkov

Nový čtenářský koutek v Obecní knihovně Rozdrojovice, okres Brno-venkov (z dotace pořízeny regály, výmalba a částečně vybavení)

Nový kuchyňský koutek s kávovarem, Obecní knihovna Valchov, okres Blansko

13 Hodnocení výkonu jednotlivých regionálních funkcí a plnění standardů regionálních funkcí

V roce 2016 vykonávalo regionální funkce stejně jako v předešlém roce v 7 okresech JMK 6 pověřených knihoven spolu s Moravskou zemskou knihovnou, která vykonávala funkci pověřené knihovny pro okres Blansko.

Pověřené knihovny zabezpečovaly všechny regionální činnosti. MZK v Brně vykonávala zejména poradenskou a konzultační činnost, statistiku knihovnických činností, vzdělávání knihovníků, semináře a porady. Knihovna Jiřího Mahena v Brně jako pověřená knihovna okresu Brno–město se se svými 15 obsluhovanými pobočkami soustředila při výkonu regionálních funkcí především na tvorbu výměnného knihovního fondu; jeho akvizici, zpracování, distribuci a cirkulaci.

13.1 Výměnné fondy

Budování a využívání účelově budovaných knihovních fondů – výměnných fondů – patřilo mezi nejvýznamnější a nejvíce využívanou regionální službu. Nákup a zpracování knihovních fondů z prostředků obcí zajišťovalo v roce 2016 celkem 5 pověřených knihoven. Budování výměnných fondů a jejich cirkulace prostřednictvím výměnných souborů, stejně tak jako revize a aktualizace knihovního fondu patřily jako každoročně k základním regionálním službám všech osmi pověřených knihoven.

Nákup knihovního fondu z prostředků obcí byl v JMK zabezpečován pro **212 knihoven**, tzn. o 14 více než v uplynulém roce. Hromadné nákupy nové literatury jsou tradičním zdrojem množstevních slev (až 30 %), které umožňují knihovnám nakoupit více titulů. Zpracování knihovního fondu si v roce 2016 vyžádalo v regionech **288 knihoven**, což představuje stejný počet jako v loňském roce. Význam budování výměnného fondu a jeho cirkulace prostřednictvím výměnných souborů potvrzují počty expedovaných souborů a počty svazků v souborech.

Cirkulace výměnných fondů v letech 2015 a 2016

	2015	2016	+ / - (2015/2016)
Počet knihoven	622	587	-35
Počet expedovaných souborů	2 649	2 762	+ 113
Počet svazků v souborech	158 147	160 285	+ 2 138

V roce 2016 využilo cirkulaci v JMK o 35 knihoven méně než v roce 2015 – celkem **587 knihoven**, vypůjčeno bylo o 113 souborů více – celkem **2 762 souborů**, v nichž bylo **160 285 svazků** (nárůst o 2 138 svazků).

Cirkulace výměnných fondů umožňuje rozšíření nabídky kmenových fondů smluvních knihoven. Přírůstky do výměnných fondů byly pořízeny z velké části z krajské dotace na regionální funkce, část představují dary. V roce 2016 byly výměnné fondy tímto způsobem doplněny o **503 svazků**. Skutečnost, že lze výměnné soubory expedovat do knihoven dopravou v rámci výkonu regionálních funkcí, zvyšuje zájem o tuto službu. Bývá využívána nejvíce možnost služebního automobilu (knihovny či zřizovatele). Rozvoz bývá spojován s metodickými návštěvami.

13.2 Poradenská a konzultační činnost

Poradenská a konzultační činnost pověřených knihoven patřila v roce 2016 ke třetí nejvíce využívané službě, vyžádalo si ji **594 knihoven** (o 6 méně než v roce 2015, počet bez MZK).

Pověřené knihovny JMK uskutečnily spolu s MZK celkem **883 metodických návštěv**, což je o 41 návštěv více než v uplynulém roce. Z celkového počtu **2 071 poskytnutých konzultací** (o 44 více než v předcházejícím roce), zabezpečila MZK v Brně touto činností 17 knihoven JMK a poskytla celkem 56 konzultací.

Konzultace se týkaly nejčastěji regionální automatizace, projektů VISK, výměnných fondů, webových stránek, statistického výkaznictví, revize a aktualizace knihovnických fondů, knihovnické techniky, práce se čtenářem, vzdělávání, interiérů knihoven.

Tato regionální služba patří po statistice a cirkulaci výměnných fondů mezi nejvíce využívané odborné činnosti ze strany základních knihoven. Zahrnuje poradenství ke všem problémům knihovnictví.

Náplň konzultací a metodických návštěv se týkala všech oblastí práce obsluhovaných knihoven včetně ekonomicko právních otázek. Stejně jako v minulých letech byly konzultace a metodické návštěvy zaměřeny na statistické výkaznictví, automatizaci knihovnických činností, výměnné fondy, aktualizaci a revizi knihovnických fondů, knihovnickou techniku, grantové programy MK ČR, prostorové a materiální podmínky knihoven včetně propagace jejich činnosti.

Moravská zemská knihovna v Brně vydala v rámci poradenské činnosti čtyři elektronická a čtyři tištěná čísla časopisu Duha. Časopis informuje o knihách a knihovnách z Moravy a je současně platformou pro informace o aktivitách a dění ve veřejných knihovnách Jihomoravského kraje.

Standard Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozbor

Periodicita: Průběžně, metodická návštěva minimálně 2x ročně v každé obsluhované knihovně provozované obcí v kraji.

Standard RF byl v oblasti poskytovaných konzultací splněn. Oproti loňskému roku došlo k navýšení počtu metodických návštěv (+ 44), v JMK celkem 883 metodických návštěv, požadavek standardu se nepodařilo naplnit.

Rozbor činnosti – vyúčtování dotace RF za rok 2015 bylo doručeno včetně komentáře odboru regionálního rozvoje KÚ JMK v únoru 2016. Byla sestavena **Výroční zpráva o hodnocení výkonu regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji v roce 2015**, která byla zaslána Knihovnickému institutu Národní knihovny ČR a odboru kultury a památkové péče JMK. Byla zároveň vystavena na webových stránkách oddělení knihovnictví: <http://www.mzk.cz/region>.

13.3 Statistika knihovnických činností

Vykonávání této regionální služby patří mezi statistickou povinnost vyplývající ze zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Jejím cílem je shromažďování, zpracování a zveřejňování statistických informací z činnosti regionálních oddělení pověřených knihoven. Ačkoli se tato služba bezprostředně na rozvoji regionálních činností nepodílí, poskytuje potřebné informace pro jejich další rozvoj. Zahrnuje poradenství, kontrolu, urgenci a zpracování statistických výkazů a komentářů. Náročnější konzultace ke statistice jsou zahrnuty v poradenské a konzultační činnosti. Zpracování statistiky je hlavní náplní činnosti regionálních oddělení pověřených knihoven a krajské knihovny zejména v období od počátku ledna do poloviny února.

Již několik let využívá MZK a pověřené knihovny statistický program STAT-Excel, který výrazně usnadňuje a zjednodušuje zpracování statistických výkazů a zejména následné vyhodnocení statistických ukazatelů včetně standardu VKIS. Ačkoli je určen především pro vkládání a vyhodnocování údajů, které shromažďuje NIPOS (Roční výkaz o knihovně KULT (MK) 12-01), jsou součástí tabulek i údaje z regionálních činností (výměnné fondy, semináře, porady, konzultace). Program je možné využívat i pro příležitostné zjišťování informací týkajících se

regionálních činností pověřených knihoven.

Standard Statistika knihovnických činností

Periodicita: 1x ročně výkazy, průběžně využití

Standard statistika knihovnických činností byl v rámci kraje i jednotlivých okresů (regionů) splněn, údaje jsou celoročně využívány při analýzách a řešení dílčích problémů v knihovnách.

13.4 Vzdělávání knihovníků, semináře

Vzdělávání knihovníků a semináře patří mezi regionální službu, o kterou bývá již tradičně mezi knihovníky velký zájem. Vzdělávací aktivity, které připravily pověřené knihovny v roce 2016, navštívilo celkem 467 knihoven ze 689, tedy **67,7 %**.

Řada knihoven pověřených regionálními službami spojuje stejně jako v předcházejícím roce vzdělávací akce s poradami pracovníků profesionálních a neprofesionálních knihoven do jednoho dne či několika spádových míst regionu. Samozřejmostí je nabídka více termínů zejména pro knihovníky neprofesionálních knihoven.

Programy vzdělávacích aktivit pověřených knihoven se zaměřily zejména na práci se čtenářem, základy katalogizačních pravidel v návaznosti na knihovnický systém, internetové vyhledávače a jejich využití v knihovnách a práce v REKS.

Mezi úspěšné akce se zařadil jako každoročně akreditovaný Rekvalifikační knihovnický kurz v MZK v Brně v rozsahu 160 vyučovacích hodin spojený s návštěvami vybraných veřejných a odborných knihoven.

13.5 Porady

Porady patří mezi důležité regionální činnosti, neboť napomáhají koordinaci a plánování a tím přispívají ke kvalitativnímu rozvoji RF. Porad pověřených knihoven se zúčastnilo celkem 321 knihoven, což představuje **46,5 %** z celkového počtu 689 obsluhovaných knihoven.

Ve snaze o sjednocení a koordinaci výkonu regionálních služeb v JMK a k zajištění jednotlivých činností se v roce 2016 konaly tři porady ředitelů pověřených knihoven a tři porady vedoucích regionálních oddělení pověřených knihoven. Na poradách vystupují pravidelně pracovníci regionálních oddělení a informují o regionálních činnostech, které poskytují smluvním knihovnám.

Přínos regionálních služeb pro základní knihovny oceňují zejména zřizovatelé knihoven a pověřené knihovny, jejichž prostřednictvím jsou služby nabízeny i těm nejmenším knihovnám.

Na poradách byly projednávány aktuální otázky profesionálních a neprofesionálních knihoven, standard VKIS, výsledky činnosti knihoven za rok 2015, statistika, revize a aktualizace výměnných fondů, granty a aktuální informace z oblasti knihovnictví, zhodnocení poskytovaných regionálních služeb za uplynulé období či vzdělávání knihovníků. Hlavním tématem v roce 2015 bylo pokračující úsilí při naplňování Koncepce rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji na období 2015-2020, vyhodnocení standardu VKIS, podpora REKS a webové stránky knihoven.

Porady jsou pravidelně pozitivně hodnoceny jako platforma výměny zkušeností a odborných znalostí mezi knihovníky. Účast představitelů samosprávy a pozvaných odborníků informujících o aktuálních trendech je cennou příležitostí ke vzájemnému informování a konzultacím.

Obdobně jako vzdělávací akce jsou porady regionálních oddělení pověřených knihoven často soustředěny do 2-3 spádových obcí regionu a uskutečňovány společně se vzdělávacími programy.

Standard Vzdělávání knihovníků, semináře, porady

Periodicita: 4x ročně porada ředitelů/pracovníků pověřených knihoven, 2x ročně porady knihovníků profesionálních obsluhovaných knihoven. Další vzdělávací akce (semináře, školení aj.) zajišťující nabídku odborného vzdělávání v rozsahu 48 hodin všem knihovníkům profesionálních a v rozsahu 8 hodin všem knihovníkům neprofesionálních knihoven v kraji.

V Jihomoravském kraji se konaly v roce 2016 tři porady ředitelů pověřených knihoven a tři porady pracovníků regionálních oddělení. Standard dvou porad pro profesionální knihovníky byl splněn v každé pověřené knihovně. V případě neprofesionálních knihoven se konání porad daří zajišťovat v rámci spádových oblastí obvykle ve více termínech z důvodu obtížného uvolňování pracovníků z jejich hlavního pracovního poměru.

13.6 Pomoc při revizi a aktualizaci knihovního fondu

Tato odborně a časově náročná regionální služba patří podle počtu obslužených knihoven k nejméně využívaným regionálním službám, přičemž míra jejího využití v příslušném roce závisí na tom, kolik knihoven má v plánu provedení revize.

Revize je knihovnám zajišťována několika způsoby:

- a) provedením úplné revize knihovního fondu včetně aktualizace a potřebné administrativy (vyplnění Protokolu o provedení revize knihovního fondu a Zdůvodnění zjištěného rozdílu při revizi) – v současné době již nejméně častý způsob,
- b) praktickou pomocí knihovníkovi při zahájení a ukončení revize – nejčastější způsob,
- c) metodickou pomocí či průběžnými konzultacemi.

Snahou při jejím zajišťování je maximálně efektivní způsob vykonávání, což může být dosaženo pouze při tzv. automatizované revizi, tedy v knihovnách, které mají zakoupen revizní modul. V souvislosti se zaváděním REKS dochází v knihovnách k provedení revize při ukládání knihovního fondu.

Výjezdy do knihoven na zahájení revizních prací včetně aktualizací se realizovaly tak jako v předcházejícím roce až po obdržení dotace na RF.

Revizí a aktualizací knihovních fondů bylo obsluženo ve sledovaném období **150 knihoven** (v roce 2015 o 15 knihoven méně). Revizními pracemi v **98 knihovnách** (o 2 méně než v roce 2015) prošlo 519 553 k.j., což představuje snížení o 45 108.j. oproti minulému roku.

Regionální oddělení samy iniciují vykonání revize v knihovnách, kterým uběhla pětiletá lhůta, a každoročně připravují začátkem roku plán revizní činnosti. Součástí revizí jsou aktualizace knihovních fondů, které provádějí zpravidla pracovníci regionálních oddělení.

Standard Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Okruh příjemců: Neprofesionální knihovny a knihovny s pracovním úvazkem nejvýše 1,0 v kraji.

Periodicita: 1x za pět let - na vyžádání.

Počet revidovaných knihoven je každoročně v jednotlivých regionech odlišný. Určujícím hlediskem je pětiletá lhůta stanovená prováděcí vyhláškou ke knihovnímu zákonu č. 88/2002 Sb. Z toho důvodu může být v některých letech množství revidovaných knihoven vyšší a v jiných nižší. Určujícím je plán revizí, který si vytváří regionální oddělení pověřených knihoven. Revize v knihovnách probíhá současně také s ukládáním knihovního fondu při zavádění REKS (knihovny okresu Brno-venkov, Blansko, Boskovice a Znojmo) a regionální automatizace v systému ARL (Vyškov). Plán revizí byl v jednotlivých pověřených knihovnách splněn.

13.7 Nákup knihovního fondu z prostředků obcí

Nákupem knihovního fondu, který finančně dotují zřizovatelé knihoven, bylo obslouženo **212** knihoven, to je **30,7 %** z počtu obsluhovaných knihoven.

Jednalo se o nákup knih do kmenového fondu knihoven. Tuto regionální službu vykonávaly s výjimkou regionu Blansko všechny pověřené knihovny.

Celkový počet knihovních jednotek nakoupených z prostředků obcí se zvýšil o 147.

Počet obslužených knihoven se zvýšil o 14.

MZK tuto službu smluvně přenesla na pověřené knihovny.

13.8 Cirkulace výměnných souborů

Kromě klasických knižních dokumentů jsou do výměnných fondů podle zájmu knihoven pořizována i periodika a CD. Ke konci roku 2016 bylo ve výměnném fondu šesti pověřených knihoven zaevidováno **271 879 k.j.** Přírůstek výměnného fondu k 31. 12. 2016 byl **19 409 k.j.** (v roce 2015 – 19 611 k.j.).

O soubory z výměnných fondů budovaných 6 knihovnami pověřenými regionálními funkcemi požádalo **587 knihoven** z 689 obsluhovaných; to je **85,1 %**. Oproti loňskému roku došlo ke snížení o 35 knihoven.

Většina pověřených knihoven umožňuje obsluhovaným knihovnám objednávat výměnné fondy prostřednictvím on-line katalogu (např. KKD Vyškov, MěK Břeclav, MěK Blansko). Výměna souborů není vázána na časové období, je umožněna i průběžná cirkulace. Pověřené knihovny mají stanovena pravidla pro půjčování výměnných souborů v podobě výpůjčních řádů pro výměnné fondy, které jsou součástí smluv o poskytování regionálních služeb. Informace o zapůjčených titulech z výměnného fondu jsou také dostupné v on-line katalozích obsluhovaných knihoven.

Cirkulace výměnných fondů je 4. nejvíce využívaná regionální služba. MZK v Brně přenesla tuto službu smluvně na pověřené knihovny.

Standard Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

Periodicita: Minimálně 2x ročně 1 soubor s minimálně 30 svazky

Jiná měřítko: Minimální roční přírůstek výměnného fondu 1 500 v 1 PK, která obsluhuje 80 knihoven.

V celokrajském měřítku i v rámci jednotlivých okresů a regionů byl tento standard splněn.

13.9 Doprava v rámci regionálních funkcí

Služebního vozidla knihovny, zřizovatele či veřejné dopravy k zajištění regionálních služeb požadovaných základními knihovnami regionu použily dle místních možností všechny pověřené knihovny.

Doprava v rámci regionálních funkcí sloužila převážně k rozvozu souborů výměnného fondu, při provádění revizí a aktualizací knihovního fondu, k distribuci novinek nakoupených a zpracovaných smluvním knihovnám za finanční prostředky obcí a měst, k metodickým návštěvám, k nákupu knihovního fondu.

14 Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí pověřených knihoven Jihomoravského kraje

1	Kraj	Jihomoravský	
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	Pověřené knihovny JMK	
		2015	2016
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	22,470	21,57
4	Počet obsluhovaných knihoven	686	683
5	Poradenská a konzultační činnost		
6	počet obslužených knihoven	600	594
7	počet poskytnutých konzultací	2 022	2 015
8	počet metodických návštěv	831	870
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01		
10	počet obslužených knihoven	669	667
11	počet zpracovaných statistických výkazů	679	676
12	Vzdělávání knihovníků, semináře		
13	počet obslužených knihoven	309	263
14	počet všech vzdělávacích akcí	98	61
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	88	49
16	počet všech účastníků	654	674
17	z toho (z ř. 16): počet účastníků akcí v rámci RF	572	581
18	počet všech vyučovacích hodin	246	159
19	z toho (z ř. 18): počet vyučovacích hodin v rámci RF	198	132
20	Porady		
21	počet obslužených knihoven	280	321
22	počet akcí	33	34
23	počet účastníků	674	689
24	Pomoc při revizi a aktualizaci KF		
25	počet obslužených knihoven	135	150
26	počet revidovaných knihovních jednotek	564 661	519 553
27	počet revidovaných knihoven	100	98
28	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF		
29	počet obslužených knihoven	198	212
30	počet nakoupených knihovních jednotek	14 347	14 495
31	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF		
32	počet obslužených knihoven	273	288
33	počet zpracovaných knihovních jednotek	23 586	25 269
34	Výměnný fond (v knihovních jednotkách)		
35	stav výměnného fondu k 31.12. 2015	261 579	271 879
36	roční přírůstek VF	19 611	19 409
37	roční úbytek výměnného fondu	3 792	7 763
38	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	19 349	18 906
39	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků obce	3	0
40	z ř. 36 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů	259	503
41	Cirkulace VF		
42	počet obslužených knihoven	622	587

43	počet expedovaných souborů	2 649	2 762
44	počet svazků v souborech	158 147	160 285
45	Servis automatizovaného knihovního systému		
46	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu automatizovaného systému	279	203
47	počet akcí, zásahů	106	122
48	Doprava v rámci výkonu RF		
49	počet obslužených knihoven	602	607
50	počet ujetých km	32 004	36 096

15 Čerpání rozpočtu dotace na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v roce 2016

Z rozpočtu Jihomoravského kraje na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v roce 2016 byla Moravské zemské knihovně v Brně uvolněna dotace ve výši 13 450 000 Kč. Tato částka byla použita na výkon regionálních funkcí knihoven celkem 7 pověřenými knihovnami (včetně MZK). Tyto knihovny hospodařily s finančními prostředky podle schváleného finančního plánu, který rozděluje celkovou výši dotace do 4 rozpočtovaných základních položek. Veškeré provedené změny v základní skladbě rozpočtu byly provedeny v rámci 30 % položky.

Pravidla pohybu v rozpočtu dotace ošetřuje Metodika Moravské zemské knihovny v Brně k výkonu regionálních funkcí v Jihomoravském kraji, která je pro všechny pověřené knihovny závazná. K pohybu v rozpočtu docházelo jak mezi nákladovými položkami, tak i ve struktuře podkategorií nákladových položek.

V roce 2016 bylo celkem čerpáno 13 420 212,36 Kč, nedočerpaná část dotace poskytnutá příjemci MZK v Brně představuje 29 787,64 Kč.

Výši vratky tvoří zjištěné neuznatelné náklady u příjemce Městské knihovny Břeclav, 152,23 Kč, u příjemce Město Hodonín 11 370,41 Kč a příjemce Městské knihovny Znojmo 18 265 Kč. Vratka dotace byla zaslána na účet Jihomoravského kraje podle smluvního ujednání ve Smlouvě č. 034555/15/ORR. Nedočerpanou část dotace tvoří především neuznatelné náklady z důvodu nesplnění podmínky použití dotace uvedené v č. IV, bodu 1. Smlouvy č. 034555/15/ORR.

Tab. č. 1 Struktura schváleného rozpočtu dotace a upraveného rozpočtu dotace na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v roce 2016

Nákladová položka	SR	UR	vratka	změna v %
1. položka: osobní náklady	8 577 980,00	8 368 438,75		-2,44
2. položka: provozní náklady	3 712 320,00	4 036 134,11		8,72
3. položka: služby	702 650,00	613 243,27		-12,72
4. položka: další náklady	457 050,00	402 396,23	29 787,64	-11,96
CELKEM	13 450 000,00	13 420 212,36	29 787,64	x

Zdroj: Vlastní MZK

16 Hodnocení ekonomických ukazatelů

Na základě usnesení Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 2179/15/Z23 schváleného dne 17. 12. 2015 obdržela Moravská zemská knihovna v Brně v roce 2016 dotaci na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven. Dotace je poskytována formou podpory financování krajské

knihovny a základních knihoven pověřených výkonem regionálních funkcí podle ustanovení § 11 odst. 3 zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů (knihovní zákon). Využívat regionální služby mohou knihovny evidované podle § 5 tohoto zákona, se sídlem v územním obvodu Jihomoravského kraje, jako součást zákonného plnění podle § 1 odst. 4 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Moravská zemská knihovna v Brně jako příjemce dotace obdržela finanční prostředky, které přispěly ke zvýšení úrovně poskytovaných knihovnických a informačních služeb v kraji.

Na nákup výměnného fondu vynaložily pověřené knihovny v roce 2016 celkem 3,520.569,48 Kč. Výměnný fond umožňuje knihovnám obohatit a zpestřit nabídku stálého knihovního fondu a významně se podílí na zkvalitňování veřejných knihovnických a informačních služeb zejména malých obecních knihoven.

Z celkových nákladů pro pověřené knihovny – 11,900.212,36 Kč představuje tato částka 29,58 %.

Nákup výměnného fondu v rámci kraje (PK + MZK) představuje z celkové dotace na regionální funkce 26,17 % (v roce 2015 – 26,37 %).

Roční přírůstek knihovních jednotek do výměnných fondů byl v roce 2016 celkem **19 409 svazků**.

I v roce 2016 usilovaly pověřené knihovny o standardní poskytování regionálních služeb svým obsluhovaným knihovnám. Mezi preferované a žádané služby ze strany knihoven patřilo kromě výměnných fondů již tradičně vzdělávání. Celoživotní vzdělávání knihovníků je kromě tvorby a cirkulace výměnného fondu jednou z hlavních činností pověřených knihoven. Důraz byl kladen na spolupráci se zřizovateli, která zůstává i do budoucna jako jeden z hlavních úkolů při budování knihoven jako informačních, vzdělávacích a komunitních center měst a obcí.

17 Závěr

Zásluhou podpory ze strany zřizovatelů pověřených knihoven zejména na začátku roku se podařilo zachovat úroveň regionálních služeb ve standardní kvalitě. Nemalou zásluhou také za pomoci celoroční kvalitní práce pracovníků regionálních oddělení.

Dotační program JMK na podporu RF knihoven je hodnocen zejména ze strany zřizovatelů knihoven, kteří jednotlivé služby využívají, velice pozitivně. Pozitivní vliv na zapojování dalších knihoven do systému regionálních služeb a jejich další rozšiřování mají také osobní konzultace pracovníků regionálních oddělení pověřených knihoven se starosty jednotlivých obcí. Nová krajská koncepce regionálních funkcí usiluje o pokračující rozvoj knihoven směrem k dalšímu rozšiřování automatizace a vzájemné kooperace, podpoře webových stránek, celoživotního vzdělávání a ještě větší využívání výměnných fondů. Pozornost byla věnována zejména procentuálnímu zastoupení prostředků na nákup VF a celoživotnímu vzdělávání knihovníků.

18 Celkové hodnocení výkonu regionálních funkcí v roce 2016

Dotace na podporu výkonu regionálních funkcí umožňuje zajistit dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb i v těch nejmenších obcích a podle hodnocení pověřených knihoven JMK je knihovnami i jejich zřizovateli hodnocena velmi kladně. Mezi nejvíce využívané

služby patřila cirkulace výměnných fondů, poradenská a konzultační činnost, doprava, porady a vzdělávání. V oblasti poradenství byla také v roce 2016 věnována pozornost dotačnímu programu VISK 3 (zpracování žádostí na podporu automatizace), legislativě, statistickému vykazování a webovým stránkám knihoven.

Standardy a dílčí cíle regionálních funkcí se podařilo naplnit i v roce 2016. Přednostními úkoly do budoucna zůstává podpora komunitních a vzdělávacích akcí v knihovnách, rozvoj automatizace a zavádění webových stránek u knihoven, které je zatím nemají, stejně jako zvýšené úsilí o jejich aktuálnost a naplnění požadovanými údaji.

Dotace určená na rozvoj regionálních funkcí významně napomáhá dalšímu zkvalitňování poskytovaných regionálních služeb, které patří mezi podpůrné služby napomáhající kulturnímu rozkvětu obcí, rozvoji informační a čtenářské gramotnosti.

Informace o knihovních fondech jsou prostřednictvím on-line katalogů a katalogů výměnných souborů dostupné jednotlivým knihovnám v regionu. Doplněvány a aktualizovány jsou webové stránky oddělení vzdělávání a krajské metodiky na webových stránkách Moravské zemské knihovny v Brně.

Výměnné fondy podstatně napomáhají knihovnám rozšiřovat nabídku výpůjčních služeb občanům. Významná je tato pomoc zejména v obcích, které nenakupují žádný knihovní fond. O tuto regionální službu žádá stále více knihoven, také i knihoven profesionálních.

Obsluhované knihovny využívají nabídku vzdělávacích akcí pořádaných Moravskou zemskou knihovnou v Brně, která je krajským centrem mimoškolního vzdělávání knihovníků. Vzdělávací akce pořádají pro knihovny svého regionu také pověřené knihovny. Cenná je rovněž výměna zkušeností, která napomáhá zkvalitňování práce a je zdrojem inovací zaběhnutých činností. Mnohé pověřené knihovny využívají možnost výjezdních porad spojených se vzděláváním (návštěvy úspěšně pracujících knihoven jiných krajů či regionů v JMK).

Významný posun ve výkonu RF je každoročně zaznamenán ve zlepšení spolupráce s neprofesionálními knihovnami, účasti jejich knihovníků na poradách pověřených knihoven a dalším rozvoji poskytovaných knihovnických a informačních služeb. V centru pozornosti zůstává i nadále vzdělávání neprofesionálních knihovníků, zejména zlepšení jejich účasti na poradách a vzdělávacích akcích.

Regionální funkce napomáhají zkvalitňovat odbornou činnost knihoven a tím rozšiřovat jejich působnost v úloze místních informačních a komunitních center.

Výkon regionálních funkcí podpořený dotačním programem JMK je knihovnami stále obecně hodnocen jako velmi pozitivní a to na základě jak kladných hodnocení samotných knihoven, tak jejich zřizovatelů, kteří jednotlivé regionální služby využívají.

Investice směřované na podporu rozvoje knihoven jsou investicemi do nejdůležitějšího kapitálu každé společnosti, do jejích obyvatel. Tyto investice garantují svoji návratnost v podobě společnosti založené na vzdělanosti a poznání.

„Proto knihovny nabízí každému, kdo projeví zájem, orientaci ve světě příležitostí i nejistot, a to bez ohledu na formu, kterou jsou znalosti prezentovány a uchovávány.“

Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2017-2020

Také v roce 2016 se občané Jihomoravského kraje mohli zapojit do příprav krajského rozpočtu na rok 2017 v rámci projektu „Váš kraj, Váš rozpočet“. Na webových stránkách kraje bylo možné

během měsíce října vyjádřit podporu prioritám, které by měl kraj v následujícím roce realizovat. Na závěr dotazníku bylo občanům umožněno vznést podněty k návrhu rozpočtu. Podněty vneslo 589 občanů, přičemž některé z nich se týkaly i více oblastí. V rámci aktivity č. 4 Kultura a památková péče se nejvíce respondentů vyjádřilo právě k podpoře regionálních funkcí knihoven.

V Brně 24. 2. 2017

Název: **Výroční zpráva o hodnocení výkonu regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji v roce 2016**

Vydala: Moravská zemská knihovna v Brně

Rok vydání: 2017

Určeno: Krajský úřad Jihomoravského kraje, Národní knihovna ČR
a pro vnitřní potřebu veřejných knihoven Jihomoravského kraje

Zpracováno na základě statistických výkazů výkonu a financování regionálních funkcí pověřených knihoven Jihomoravského kraje za rok 2016.

Zpráva je dostupná na stránkách Moravské zemské knihovny v Brně v sekci Pro knihovny:
https://www.mzk.cz/sites/mzk.cz/files/vyrocní_zpráva_o_hodnocení_výkonu_regionálních_funkcí_knihoven_v_jihomoravském_kraji_v_roce_2016.pdf